
**INFORMACE O PLNĚNÍ USNESENÍ VLÁDY TÝKAJÍCÍCH
SE INTEGRACE ROMSKÝCH KOMUNIT A AKTIVNÍHO
POSTUPU STÁTNÍ SPRÁVY PŘI USKUTEČŇOVÁNÍ
OPATŘENÍ PŘIJATÝCH SOUVISEJÍCÍMI USNESENÍMI
VLÁDY KE DNI 31. PROSINCE 2007**

Obsah

NĚKTERÉ V INFORMACI UŽÍVANÉ ZKRATKY.....	3
1. ÚVOD.....	4
2. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY.....	5
3. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ.....	15
4. MINISTERSTVO VNITRA.....	21
5. MINISTERSTVO KULTURY.....	29
6. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU.....	32
7. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ.....	33
8. MINISTERSTVO OBRANY.....	34
9. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ.....	39
10. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ.....	40
11. MINISTERSTVO FINANCÍ.....	42
12. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ.....	42
13. MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI.....	46
14. ZMOCNĚNEC VLÁDY PRO LIDSKÁ PRÁVA.....	57
15. ZÁVĚR.....	58

Některé v informaci užívané zkratky

AČR – armáda České republiky
AP – asistent pedagoga
AOP - Asociace občanských poraden
CERD – Výbor pro odstranění rasové diskriminace
ČOI – Česká obchodní inspekce
ČŠI – Česká školní inspekce
ESF – Evropský sociální fond
FF – Filozofická fakulta
IMO- Inspekce ministerstva obrany
IPPP – Institut pedagogicko-psychologického poradenství
JPD3 – Jednotný programový dokument pro cíl 3
MDS – Ministerstvo dopravy a spojů
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV – Ministerstvo vnitra
MK – Ministerstvo kultury
MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu
MRK - Muzeum romské kultury
MZe - Ministerstvo zemědělství
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
MO – Ministerstvo obrany
MS – Ministerstvo spravedlnosti
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
MU – Masarykova univerzita v Brně
MZV – Ministerstvo zahraničních věcí
MZd - Ministerstvo zdravotnictví
MŠ – mateřská škola
ObÚ – obvodní úřady
OPRLZ – Operační program rozvoje lidských zdrojů
PaedF – Pedagogická fakulta
PMS – Probační a mediační služba
RVP – rámcový vzdělávací program
SROP – Společný regionální operační program
SŠ – střední škola
SpgŠ a G – Střední pedagogická škola a gymnázium
TrZ – zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 972)
TrŘ – zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů
UP – Univerzita Palackého v Olomouci
UJEP – Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí na Labem
VÚP – Výzkumný ústav pedagogický
VOŠ – vyšší odborná škola
VS – Vězeňská služba
VÚOŠ - Výzkumného ústavu odborného školství (dále jen VÚOŠ)
UK – Univerzita Karlova
ZLP – zmocněnec vlády pro lidská práva
ZŠ – základní škola, základní školy
ZvŠ – zvláštní škola/y
ZUŠ – základní umělecká škola

1. Úvod

Informaci na základě vyžádaných zpráv příslušných resortů zpracovala kancelář Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity na základě úkolu zadaném vládou ČR 1. místopředsedovi vlády a ministru spravedlnosti usnesením ze dne 18. června 2007 č. 679, část II. bod 2). Předchozí informace o plnění usnesení týkajících se romských komunit byly vládě předloženy k 30. září 1998, 4. lednu 1999, 5. listopadu 1999, 24. květnu 2000, 31. prosinci 2000, 31. prosinci 2001, 31. prosinci 2003, 31. prosinci 2004, 4.května 2005 a 18. června 2007.

Vzhledem k tomu, že některé resorty nezaslaly dostatečné rozpracování plnění úkolů, nelze objektivně posoudit míru jejich plnění.

Dopad naplňovaných úkolů na život příslušníků romských komunit v ČR je zevrubně popsán ve Zprávě o stavu romských komunit v ČR za rok 2007.

Je-li u úkolu uvedeno hodnocení „splněno“, nebude se k němu zpracovatel v další hodnotící zprávě (informaci pro vládu) vracet. Předkládaná informace je pracovní pomůckou pro všechny orgány veřejné správy zabývající se romskou tematikou.

2. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

2.1.

Usnesením vlády ČR č. 686/1997 bylo ministru školství, mládeže a tělovýchovy uloženo:

2.1.1.

a) rozšiřovat síť přípravných tříd v systému základního vzdělání pro žáky z jazykově a sociokulturně znevýhodněného prostředí, termín průběžně

Statistické údaje vztahující se k počtu přípravných tříd základní školy pro školní rok 2006/2007. Počty dětí v nich jsou uvedeny dle stavu k 30. 9. 2006. Počet přípravných tříd základní školy v tomto školním roce činil 146. Z toho 102 tříd bylo zřízeno na běžných základních školách a 44 ve speciálních školách.

§ *průběžně plněno*

2.1.2

b) zajistit posílení informačních toků do všech stupňů škol ohledně dostupné odborné literatury k otázkám multikulturní společnosti a výchovy k toleranci termín – průběžně

Oblast vzdělávání učitelů

MŠMT udělilo akreditaci Památníku Tereziín a Vzdělávacímu a kulturnímu centru Židovského muzea v Praze, které jsou jedinečnými vzdělávacími institucemi s výhradním oprávněním organizovat semináře pro učitele základních a středních škol k tematice holocaustu a antisemitismu. Semináře se konají od roku 2001, speciální seminář pro učitele základních a středních škol "Jak vyučovat o holocaustu" financuje MŠMT a finančně se spolupodílí i na mezinárodních konferencích. K datu 31. prosince 2007 se účastnilo seminářů cca 2200 učitelů, kteří jsou po absolvování semináře jsou vyškolenými metodiky pro výuku o holocaustu v základních a středních školách v ČR.

Národní institut pro další vzdělávání nabídl učitelům semináře, ve kterých byla zohledněna problematika rasismu a extremismu.

- Islám a střet civilizací.
- Rizikové chování dětí a mládeže (Syndrom CAN - týrané dítě-příznaky a způsoby, možnosti školy při řešení rizikových situací).
- Pasti na teenagery - problematika a rizika dnešních dospívajících, mapování rizikových faktorů ohrožujících dnešní dospívající. Přehled zájmů současné dospívající mládeže. Problematika rozdílného jazyka teenagerů a dospělých. Sociálně patologické jevy z pohledu teenagera. Učitel jako náhradní rodič - práce s přenosem rodinných frustrací do školy. Modelování konfliktních situací, jejich řešení.

Institut pedagogicko psychologického poradenství

nabídl učitelům a výchovným pracovníkům tyto semináře:

- Sebezkušenostní dlouhodobý výcvik pro vedení problémových třídních kolektivů
- Poruchy chování – kurz pro ředitele a učitele základních škol, výchovné poradce a asistenty pedagoga
- Diagnostika a intervence k podpoře školní zralosti romských dětí
- Specializační studium pro metodiky prevence
- Komunitní principy a efektivní řízení týmu ve výchovných ústavech a dětských domovech „Tandemy“
- Vzdělávací a supervizní program pro pracoviště Boletice (extrémní poruchy chování)

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

připravila 12. Letní školu na téma „Výchova k občanství v rámci školních vzdělávacích programů se zaměřením na potírání rasové a národnostní nesnášenlivosti“. Letní školy se zúčastnilo cca 120 učitelů základních a středních škol.

Institut pedagogicko psychologického poradenství vydal pro vzdělávání učitelů v prevenci sociálně patologických jevů „Manuál dobré praxe vzdělávacích programů“.

Seminář ke vzdělávání žáků z romské komunity

Ve dnech 29. a 30. 11.2007 se konal ve spolupráci s Radou vlády ČR pro záležitosti romské komunity dvoudenní seminář na MŠMT, na kterém byly prezentovány příklady dobré praxe v oblasti vzdělávání dětí a žáků z této komunity. Své prezentace představilo dvanáct organizací (mateřské a základní školy, občanská sdružení, církevní instituce, pedagogické fakulty, Liga lidských práv, místopředseda odborné komise při Radě Evropy, Fakulta humanitních studií). Jednotlivé pracovní sekce zpracovaly doporučení, kterých MŠMT využilo při přípravě materiálu Aktualizace koncepce včasné péče.

§ ***průběžně plněno***

2.1.3.

c) postupovat při udělování výjimek pro minimální počet žáků ve třídě i v případech tříd s dětmi z romských rodin stejně jako v případě menšinových tříd, termín – průběžně

Informace nebyla ze strany MŠMT dodána.

2.1.4

i) zajistit nabídku dalšího vzdělávání v problematice národnostních a etnických menšin, a to v rámci systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, termín – průběžně

Viz. bod 2.1.2

§ **průběžně plněno**

2.1.5.

k) ve spolupráci s představiteli romské komunity zajistit, aby hudebně, pohybově i jinak umělecky talentované romské děti byly zařazovány do ZUŠ a měly tak možnost rozvíjet svůj talent a předpoklady pro přijetí ke studiu na konzervatořích, termín průběžně

Informace nebyla ze stany MŠMT dodána.

2.2.

Usnesením vlády ČR č. 279/1999 bylo ministru školství, mládeže a tělovýchovy uloženo, aby:

2.2.1.

2 a) vytvářel podmínky zamezující rasové (případně i jiné) diskriminaci a v případě potřeby předložil vládě návrhy novel příslušných zákonů- termín neuveden, myšleno průběžně

2 b) zapracoval do návrhu novel předkládaných podle bodu 2 a) tohoto usnesení ustanovení, která poskytnou právní možnost k uskutečňování vyrovnávacích akcí za účelem odstranění možného znevýhodnění příslušníků romské komunity, a to za účelem odstranění takového znevýhodnění do 31. 12. 2020,

Informace nebyla ze stany MŠMT dodána.

2.2.2.

3. zajistil provedení změn výukových programů na ZŠ a SŠ tak, aby tyto programy obsahovaly výuku o Romech, jejich historii (včetně historie nacistického holocaustu), jejich kultuře a tradicích (termín neuveden.

Informace nebyla ze stany MŠMT dodána.

2.3.

Usnesením vlády ČR č. 599/2000 bylo ministru školství, mládeže a tělovýchovy uloženo:

2.3.1.

a) průběžně ve spolupráci se ZLP zajišťovat při transformaci školství vzájemnou přístupnost ZvŠ a ZŠ

Informace nebyla ze stany MŠMT dodána.

2.3.2.

b) průběžně zřizovat pro MŠ v oblastech vyšší koncentrace Romů místa romského koordinátora (asistenta), který bude provádět nábor a zajišťovat docházku dětí do těchto škol

Informace nebyla ze stany MŠMT dodána.

2.3.3.

e) průběžně zařazovat výzkum romské problematiky mezi významné výzkumy resortu, zajišťovat systematický výzkum soužití etnik

Informace nebyla ze stany MŠMT dodána.

2.4.

Usnesením vlády ČR č. 994/2000 bylo ministru školství, mládeže a tělovýchovy uloženo:

2.4.1.

a) podporovat semináře, besedy a obdobné akce, týkající se soužití s romskou menšinou, pořádané ve školách

V roce 2007 byl vyhlášen Program MŠMT na podporu integrace romské komunity ve třech kolech s uzávěrkou k 30. 3. 2007, k 31. 8. 2007 a k 12. 11. 2007. V rámci všech kol dotačního řízení byla poskytnuta dotace na semináře, besedy, vzdělávací programy a další vzdělávací akce. Bylo podpořeno celkem 98 projektů ve výši **13 722 000,- Kč**.

Přehled podpořených projektů dle témat za rok 2005 – 2007 je uveden v Příloze č. 1.

Seznam podpořených projektů v roce 2007 s uvedením realizátora je uveden v Příloze č. 2.

§ *průběžně plněno*

2.5.

Usnesením vlády ČR č. 1145/2001 bylo ministru školství, mládeže a tělovýchovy uloženo:

a) průběžně zintenzivňovat podporu a propagaci zřizování přípravných tříd a funkce vychovatel-asistent učitele s cílem rozšířit tyto formy vyrovnávacích postupů systematicky tam, kde se u romských žáků projevují vzdělávací problémy a přípravné třídy a funkce vychovatel-asistent učitele dosud zřízeny nebyly, usilovat o to, aby funkce vychovatel-asistent učitele byla ustavována také na úrovni druhého stupně základních škol, ve středních odborných učilištích a v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy,

Školský zákon č. 561/2004 stanoví v §16 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami odst. 9) ředitel mateřské školy, základní školy, základní speciální, střední školy a vyšší odborné školy může se souhlasem krajského úřadu ve třídě nebo studijní skupině, ve které se vzdělává žák se speciálními vzdělávacími potřebami, zřídit funkci asistenta pedagoga (dále jen AP).

Vyhláška č. 48 /2005, o základním vzdělávání, stanoví § 7 přípravné třídy „nejvyšší počet dětí je 15“.

Vyhláška č. 73/2005, o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných je v §7 Asistent pedagoga jsou hlavními činnostmi: pomoc žákům při přizpůsobení se školnímu prostředí, pomoc pedagogickým pracovníkům školy při výchovné a vzdělávací činnosti, pomoc při komunikaci se žáky a při spolupráci se zákonnými zástupci žáků a komunitou, ze které žák pochází.

Informace MŠMT č.j.14453/05-24 k zabezpečení vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami s podporou asistence v části III. Asistent pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním se určuje funkce AP. Hlavními cíli AP je podpořit optimální sociálně–kulturní integraci žáků do školního prostředí a do společnosti. Náplní práce AP je pedagogická asistence učitelům, pomoc žákům při výuce a jejich rodičům při aklimatizaci na školní prostředí, zapojení kulturně specifického prostředí žáků do vzdělávacího procesu ve škole, pomoc při přípravě na vyučování, spolupráce s učiteli při komunikaci s rodiči a s komunitou v místě školy. AP musí v rámci získání kvalifikace absolvovat studium pedagogiky.

Zákon o pedagogických pracovnících č. 563/2004 stanoví v § 2 pedagogického pracovníka a jeho přímou pedagogickou činnost. V §20 je uvedena odborná kvalifikace a požadované vzdělání. Dle bodu e) může být asistentem pedagoga i osoba se základním vzděláním a musí absolvovat vzdělávací program pro asistenty pedagoga.

Statistické údaje vztahující se k počtu přípravných tříd základní školy pro školní rok 2006/2007:

- Počet přípravných tříd základní školy v tomto školním roce činil 146 z toho 102 tříd bylo zřízeno na běžných základních školách a 44 ve speciálních školách (počty dětí jsou uvedeny dle stavu k 30. 9. 2006).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlásilo v roce 2007 rozvojový program ve vzdělávání podle § 171 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), na „Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním na rok 2007“. Finanční prostředky poskytované na základě tohoto programu ve vzdělávání nejsou jediným možným zdrojem financování, právnická osoba vykonávající činnost školy může hradit plat nebo mzdu asistenta pedagoga z prostředků poskytovaných podle § 160 až 162 školského zákona z prostředků zřizovatele, popřípadě i z jiných zdrojů. Situace, kdy na území kraje bude existovat více pracovních úvazků asistenta pedagoga, než na kolik jsou poskytovány finanční prostředky podle § 163 odst. 1 školského zákona, není proto v rozporu s právními předpisy. Program byl určen těm školám, kde je již asistent pedagoga zřízen a školám, které mají zájem asistenta pedagoga nově ustanovit. Cílovou skupinou programu se stali pouze asistenti pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním. V roce 2007 bylo podpořeno 307 míst asistentů pedagoga ve výši 75 642 253 Kč ve školách zřizovaných obcemi, krajem či svazkem obcí a 11 míst asistentů pedagoga ve školách zřizovaných ministerstvem, registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi ve výši 2 306 896 Kč. V Příloze č. 3 je uveden seznam krajů s počty podpořených asistentů pedagoga v roce 2007.

§ *průběžně plněno*

2.6. Usnesením vlády ČR č. 607/2004 bylo ministryni školství, mládeže a tělovýchovy uložila:

2.6.1.

a) zajistit průběžné fungování programu podpory romských žáků středních škol

V roce 2007 bylo podpořeno celkem 2 715 žádostí částkou ve výši 9 939 300 Kč.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhláší od roku 2003 dvakrát ročně program „Podpora romských žáků středních škol“ a prostřednictvím krajských úřadů a magistrátů oznamuje školám možnost a podmínky programu.

Cílem uvedeného programu je podpořit studium těch romských žáků, jejichž rodinám způsobují náklady spojené se středoškolským studiem značné finanční potíže. Finanční prostředky tohoto programu jsou určeny právnickým osobám, popřípadě organizačním složkám státu vykonávajícím činnost školy (dále jen „právnická osoba“) na podporu vzdělávání romských žáků a studentů, jež jsou občany ČR. O finanční prostředky poskytované v programu mohou žádat právnické osoby zapsané ve školském rejstříku, které poskytují: střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem, střední vzdělání s maturitní zkouškou, vyšší odborné vzdělání a vyšší odborné vzdělání v konzervatoři.

Poznámka: Pro „Podpora romských žáků středních škol“ byly pro rok 2007 vyčleněny finanční prostředky ve výši 10 milionů Kč. Na období leden - červen 2007 byly rozděleny finanční prostředky ve výši 5 929 200,- Kč. Od roku 2007 MŠMT provádí vyúčtování a následné vrácení peněz také za období přidělených finančních prostředků 1. kola a vrácené - nevyužité finanční prostředky se vloží do 2. kola. V 1. kole 2007 vrátily školy 1 333 071,- Kč. Po kontrole MSMT v Sociálně právní škole (JUDr. Ščuka) bylo vyplaceno o 144 600,-Kč méně, než se mělo původně vyplácet. Proto bylo reálně vyplaceno v roce 2007 9 939 300,- Kč.

Přehled dosud poskytnutých finančních prostředků v letech 2000-2007

<i>kolo-rok</i>	<i>Počet žádostí – žáků</i>	<i>Částky v Kč</i>
I/2000	333	2 344 000
II/2000	561	510 000
I/2001	511	3 437 000
II/2001	1 021	3 400 000
I/2002	941	3 488 000
II/2002	1 409	4 992 948
I/2003	1 136	5 230 599
II/2003	1 441	4 742 833
I/2004	1 069	5 015 063
II/2004 řádný termín	894	4 054 700
III/2004 dodatečný termín	350	922 200
I/2005	1 292	5 986 000
II/2005	1 391	5 503 600
I/2006	1 315	6 713 500
II/2006	1 922	7 157 000
I./2007	1 190	5 929 200
II/ 2007	1 525	5 487 800

CELKEM	15 586	74 914 443
---------------	---------------	-------------------

§ *průběžně plněno*

2.7.

Usnesením vlády ČR č. 90/2004 bylo ministryni školství, mládeže a tělovýchovy uloženo:

1.1. plnit Závěrečná doporučení Výboru pro odstraňování rasové diskriminace (dále jen „Výbor“ uvedená v příloze č. 1 tohoto usnesení (dále jen „Doporučení“) tak, jak je uvedeno v příloze č. 2 tohoto usnesení.

Problematika prevence projevů rasismu, xenofobie a intolerance je zpracována do „Školního preventivního programu pro mateřské a základní školy a školská zařízení“. Je též obsažena v dokumentu MŠMT „Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005 – 2008 č.j. 10 844/2005-24“.

Ministerstvo školství vydalo Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále RVP ZV), úplný text RVP ZV je zveřejněn na www.msmt.cz. Školy dle výše uvedeného dokumentu zpracovávají vlastní školní vzdělávací program. Problematika lidských práv, multikulturního vzdělávání a výchovy k toleranci je explicitně obsažena ve vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí. Vzdělávací oblast „Člověk a společnost“ zahrnuje obory „dějepis“ a „výchova k občanství“ a zároveň se promítá i do ostatních vzdělávacích oblastí a do celého života školy. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na oblast „Člověk a jeho svět“, která přibližuje „svět společnosti“ žákům 1. stupně základní školy.

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa a stávají se důležitou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

V základním vzdělávání vyčleňujeme tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Zejména v průřezových tématech Osobnostní a sociální výchova a Multikulturní výchova je v základním vzdělávání akcentována výchova k toleranci, k lidským právům a proti rasismu.

Výuka dle RVP ZV byla zahájena na všech základních školách od 1. září 2007, počínaje 1. a 6. ročníkem.

§ *průběžně plněno*

2.8.

Usnesením vlády ČR č. 556/05 bylo ministru školství, mládeže a tělovýchovy uloženo:

1. vypracovat konečné znění nařízení vlády podle bodu I tohoto usnesení,
2. předložit nařízení vlády podle bodu I a II/1 tohoto usnesení předsedovi vlády k podpisu

Nařízením vlády č. 38/2007 ze dne 21. února 2007, kterým se mění nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění nařízení vlády č. 262/2005 Sb.

MŠMT se spolupodílelo s Radou vlády pro národnostní menšiny a Ministerstvem kultury na zpracování výše uvedených nařízení vlády.

§ *splněno*

2.9.

Usnesením vlády ČR č. 564/05 byly ministru školství, mládeže a tělovýchovy uloženy tyto úkoly:

b) průběžně realizovat programy a opatření v oblasti počátečního a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří působí v předškolním vzdělávání, zaměřené na rozvíjení kompetencí pedagogických pracovníků pro vzdělávání dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v období od tří let dítěte do nástupu do povinné školní docházky,

c) průběžně realizovat programy a opatření zaměřené na zvýšení počtu dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, které budou absolvovat předškolní vzdělávání v mateřských školách nebo v přípravných třídách pro děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí,

d) realizovat programy zaměřené na pilotní ověřování projektů včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí se zaměřením na:

db) vytvoření a realizace pobytových kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let zahájení školní docházky,

dc) vytvoření a realizace prezenčních dlouhodobých kurzů pro rodiče a děti ze

sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky,

3. ministryni školství, mládeže a tělovýchovy, místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí a ministryni zdravotnictví průběžně realizovat společné programy a opatření resortu školství, sociálních věcí a zdravotnictví, které budou působit na rodiče dětí ze sociálně znevýhodňujícího prostředí, aby převzali větší zodpovědnosti za rozvoj dětí v období před nástupem do povinné školní docházky a předškolní přípravou dětí se odpovědně zabývali, a o výsledcích těchto opatření informovat vládu do 28. března 2008.

Výše uvedené úkoly koncipovalo MŠMT v Návrhu koncepce projektu včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí.

Úkoly uložené MŠMT v bodech a – dc jsou průběžně plněny prostřednictvím „Programu MŠMT na podporu integrace romské komunity“. MŠMT podporuje formou dotací občanským sdružením celou řadu projektů, které jednoznačně podporují integraci Romů do většinové společnosti. Cílem programu je vyrovnání podmínek příslušníků romské komunity s důrazem na zamezení společenského vylučování příslušníků romské komunity, zajištění spoluúčasti Romů při zavádění integračních programů, vytváření důvěry, porozumění a tolerance ve společnosti, zlepšení komunikace mezi romskou komunitou a většinovou společností. Projekty jsou realizovány převážně v lokalitách a oblastech s vyšším zastoupením osob sociálně znevýhodněných. Zejména jsou podporovány projekty napomáhající inkluzi romských dětí a žáků do hlavního vzdělávacího proudu.

Tématické zaměření projektů je toto:

- V oblasti předškolní přípravy romských dětí
 - Vzdělávací aktivity pro rodiče zaměřené na předškolní přípravu dětí.
 - Podpora metod a forem práce zvyšujících efektivitu předškolního vzdělávání romských dětí.
 - Podpora aktivit zvyšujících šanci romských dětí na úspěšné zahájení školní docházky.
 - Podpora aktivit směřujících k zapojení rodiny do předškolního vzdělávání dětí.
- V oblasti vzdělávání žáků z romských komunit na základní škole
 - Podpora doprovodných aktivit škol podporujících romské děti při překonávání obtíží v průběhu povinné školní docházky.
 - Podpora aktivit směřujících k zvýšení efektivity spolupráce romských rodin a školy při vzdělávání romských žáků.
 - Podpora aktivit poskytujících informační a poradenskou pomoc romským rodinám při volbě povolání pro romské žáky základních škol.
 - Podpora aktivit napomáhajících přípravě a úspěšnému přechodu romských žáků základních škol do středního vzdělávání.
 - Podpora aktivit zaměřených na integraci (inkluzi) romských žáků do hlavního vzdělávacího proudu.
 - Podpora škol s významným zastoupením žáků z romských komunit a škol, které realizují pilotní ověřování programu "Škola s celodenním programem".
- V oblasti metodická podpora učitelů
 - Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti vytváření inkluzivního prostředí ve škole a třídě.

- V oblasti volnočasových a zájmových aktivit pro romské děti a mládež v návaznosti na jejich vzdělávací potřeby

V rámci všech kol dotačního řízení byla poskytnuta dotace na podporu realizace 98 projektů v celkové výši 13 722 000,- Kč. Seznam všech podpořených projektů je uveden v příloze č. 2.

§ *průběžně plněno*

2.10.

Usnesením vlády ČR č. 1573/2005 byly ministryni školství, mládeže a tělovýchovy uloženy tyto úkoly:

2.10.1.

3.1. S využitím prostředků evropských strukturálních fondů a národních nástrojů odstraňovat a zamezovat dalšímu šíření sociálního vyloučení v romských komunitách, termín - průběžně

MŠMT podpořilo programy v rámci ESF Opatření 3.1. OP RLZ v rámci grantového schématu „Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních“. Jedním z vyhlášených programů byl i Program podpory A. Zlepšení podmínek pro vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. V Příloze č. 4 jsou uvedeny anotace podpořených projektů.

§ *průběžně plněno*

2.10.2.

10.1. Na vědecká bádání o romské kultuře, tradicích a historii každoročně vypisovat granty, které zajistí kvalitu tohoto bádání, termín – průběžně.

V „Programu na podporu integrace Romů“ byl zařazen tematický oddíl číslo 5 „Tvorba didaktických materiálů a odborných studií pro potřeby vytváření vzdělávacích programů, metod a strategií“. V tomto tematickém okruhu byl podpořen projekt Masarykovy univerzity v Brně „Analýza a komparace vzdělávání dětí a žáků se sociálním znevýhodněním v České republice“. Řešitelka projektu zkoumala současnou situaci dětí a žáků se sociálním znevýhodněním v období přípravy na základní vzdělávání a jejich následnou školní úspěšnost. Cílem výzkumného šetření byla komplexní analýza orientovaná na přípravu dětí se sociálním znevýhodněním při přechodu do základní školy.

V programu „Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy“ byl v roce 2007 zařazen tematický okruh 4 „Tvorba a realizace vzdělávacích programů a výukových materiálů, které směřují k potírání rasové a národnostní nesnášenlivosti, rasismu, antisemitismu včetně integračních projektů ve vzdělávání v oblasti

romského jazyka“. V tomto tematickém okruhu MŠMT podpořilo dvouletý projekt Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze „Výzkum mapující výskyt romštiny a etnolektů češtiny s romskými specifiky“. Cílem dvouletého projektu je zmapování situace hlavních dialektů romštiny používaných v ČR se zřetelem na jazykovou kompetenci mluvčích romštiny, domény používání romštiny a typy a strukturu faktorů, které používání romštiny ovlivňují. Projekt je rozdělen do několika fází, z nichž v roce 2007 proběhla přípravná fáze (zahrnující přípravu metodiky výzkumu a její pilotní ověření). Samotný výzkum bude realizován v roce 2008.

§ *průběžně plněno*

3. Ministerstvo práce a sociálních věcí

3.1. Usnesením vlády ČR č. 90/2004 byly ministru práce a sociálních věcí uloženy tyto úkoly:

3.1.1.

1.1. plnit Závěrečná doporučení Výboru pro odstraňování rasové diskriminace (dále jen „Výbor“), uvedená v příloze č. 1 tohoto usnesení (dále jen „Doporučení“) tak, jak je uvedeno v příloze č. 2 tohoto usnesení,

MPSV se snaží plnit doporučení Výboru pro odstranění rasové diskriminace zejména v oblasti zaměstnanosti Romů, kde se díky finančním prostředkům z ESF a aktivní politice zaměstnanosti podařilo usnadnit přístup Romů na trh práce.

Zákoník práce (zákon č. 262/2006 Sb.) v § 16 upravuje rovné zacházení, zákaz diskriminace a důsledky porušení práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů.

Podle § 16 odst. 1 zákoníku práce jsou zaměstnavatelé povinni zajišťovat rovné zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o jejich pracovní podmínky, odměňování za práci a o poskytování jiných peněžitých plnění a plnění peněžité hodnoty, o odbornou přípravu a o příležitost dosáhnout funkčního nebo jiného postupu v zaměstnání.

V § 16 odst. 2 zákoník práce stanoví, že v pracovněprávních vztazích je zakázána jakákoliv diskriminace.

Podle § 16 odst. 3 zákoníku práce se za diskriminaci nepovažuje rozdílné zacházení v případech podle odstavce 2, pokud z povahy pracovních činností nebo souvislostí vyplývá, že tento důvod představuje podstatný a rozhodující požadavek pro výkon práce, kterou má zaměstnanec vykonávat, a který je pro výkon této práce nezbytný; cíl sledovaný takovou výjimkou musí být oprávněný a požadavek přiměřený. Za diskriminaci se rovněž nepovažují opatření, jejichž účelem je odůvodněno předcházení nebo vyrovnání nevýhod, které vyplývají z příslušnosti fyzické osoby ke skupině vymezené některým z důvodů uvedených v antidiskriminačním zákonu.

Rovnost v odměňování upravuje § 110 zákoníku práce.

Zákon o zaměstnanosti (zákon č. 435/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů) upravuje v § 4 rovné zacházení a zákaz diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání. Právo na rovné zacházení a zákaz diskriminace ve věcech zaměstnání a přístupu k zaměstnání blíže vymezuje antidiskriminační zákon.

V obecné rovině upravuje zákaz diskriminace Listina základních práv a svobod (č.2/1993 Sb.), zejména čl. 1, čl. 3 odst. 1, čl. 26 odst. 1 a 3, čl. 25 odst.1 a čl. 28.

§ *průběžně plněno*

3.2. Usnesením vlády ČR č. 607/2004 bylo ministru práce a sociálních věcí uloženo:

bod 7. realizovat na místní úrovni v rámci aktivní politiky zaměstnanosti cílená opatření pro uchazeče o zaměstnání z odlišného sociokulturního prostředí, tj. zejména pro příslušníky romských komunit

SSZ (Správa služeb zaměstnanosti) MPSV každoročně stanovuje úřadům práce zaměření a cíle realizace aktivní politiky zaměstnanosti na daný rok. Pro rok 2007 bylo vydáno Oznámením č. 35/2006 ze dne 24. července 2007. V tomto oznámení se mj. uložilo konkrétní kvóty pro prioritně vybrané skupiny nezaměstnaných, které se mají zařadit do nástrojů a opatření APZ, dále byly stanoveny min. kvóty finančních prostředků vynaložených na stanovené nástroje APZ. Např. bylo stanoveno zařadit do nástrojů a opatření minimálně 30% osob, které patří do skupiny dlouhodobě nezaměstnaných (tj. vedených v evidenci min. 6 měsíců). Nelze ale konkrétně uvést, kolik ze zařazených uchazečů bylo Romů, resp. příslušníků romských komunit. V souladu se zákonem na ochranu osobních údajů a zákonem o zaměstnanosti, úřady práce nevedou v evidenci uchazeče o zaměstnání na základě barvy pleti či příslušnosti k národní či etnické menšině. Je to problém, který brání zjištění skutečného stavu počtu nezaměstnaných Romů v ČR.

Odbor politiky zaměstnanosti MPSV na rok 2007 neobdržel žádné finanční prostředky do rozpočtu na tzv. cílené programy a projekty (podle § 120 Zákona o zaměstnanosti). Tyto programy a projekty byly v letech 2005 – 2006 využívány úřady práce k řešení problémů obecního, okresního a regionálního charakteru v oblasti zaměstnanosti, tedy i k řešení problematiky zaměstnanosti a zaměstnatelnosti příslušníků romských komunit.

§ *průběžně plněno*

3.3. Usnesením vlády ČR č. 1573/2005 byly ministru práce a sociálních věcí uloženy tyto úkoly:

3.3.1.

bod 2.1 s využitím prostředků evropských strukturálních fondů a národních nástrojů proškolit a průběžně vzdělávat pracovníky úřadů práce v oblasti anti-diskriminačních opatření - termín - průběžně

Na základě tohoto úkolu se provádějí pravidelná školení pověřených pracovníků úřadů práce.

§ *průběžně plněno*

3.3.2.

bod 3.1 s využitím prostředků evropských strukturálních fondů a národních nástrojů odstraňovat a zamezovat dalšímu šíření sociálního vyloučení v romských komunitách - termín - průběžně

3.3.2.1. ESF

a) MPSV je garantem realizace Národního akčního plánu sociálního začleňování na léta 2006-2008, na kterém spolupracuje s EU s ohledem na čtvrtý cíl „Společných cílů boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení“.

Zde je možná spolupráce při řešení romské problematiky tím, že budou zapojena romská sdružení a NNO, které se řešením této problematiky zabývají.

b) Přehled realizovaných projektů zaměřených na příslušníky romské komunity v rámci opatření 2.1 programu OP RLZ

Projekty realizované v rámci NGS (národní grantové schéma) Op. 2.1, část zaměstnanost OP RLZ, které jsou zaměřeny na řešení problémů romské komunity

V souladu s Usnesením vlády ČR č. 1573/05 k Realizačnímu plánu naplňování Koncepce romské integrace v letech 2006 – 2009 a Usnesení vlády ČR č. 355/07, ke Zprávě o naplňování Dekády romské inkluze na léta 2005 – 2015, Správa služeb zaměstnanosti MPSV připravila mimo jiné i několik programů k zaměstnanosti pro podnikatele, zaměstnavatele a další instituce zabývajících se touto problematikou (NNO).

V přípravě jsou i další projekty zaměřené na zaměstnanost příslušníků romské komunity přímo, které po vyhlášení výzvy k podávání projektů budou postoupeny k projednávání na MPSV. Další možnost zaměstnávání obtížně umístitelných občanů na trhu práce, a tedy i příslušníků romské komunity, se nabízí i v nově realizovaném projektu ITP (Institut trhu práce), který realizuje MPSV ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR. Projekt je ve stádiu realizace jako pilotní projekt na dobu 16-ti měsíců v pěti regionech a bude po vyhodnocení rozšířen na všechny regiony.

Projekty přímo zaměřené na romskou komunitu

Č.: CZ.04.1.03/2.1.25.2/2222

Realizátor: Technické služby města Vsetína

Název: Pracovní šance

Částka: 3 507 964,- Kč

Obsah: Projekt je zaměřen na osoby, které jsou vyloučené či ohrožené sociálním vyloučením, zejména na příslušníky romské komunity. Důvody tohoto vyloučení jsou úzce spjaty s příslušností k odlišnému sociokulturnímu prostředí, která s sebou často nese nízkou úroveň vzdělání, kvalifikace či absenci vzdělání. U osob sociálně vyloučených či tímto vyloučením

ohrožených se navíc faktor nízké kvalifikace často setkává s faktorem dlouhodobé nezaměstnanosti.

Č.: CZ.04..1.03/2.1.25/2298

Realizátor: IQ Roma Servis, Brno

Název: Můj život = moje volba. Program pro novou perspektivu mladé romské generace.

Částka: 3 915 372,- Kč

Obsah: Projekt aktivizuje a rozvíjí prozatím spíše pasivní potenciál strategicky významné generace mladých Romů. Projekt je zaměřen na podporu a asistenci příslušníkům romské komunity při přístupu ke vzdělání a na trh práce. Projekt „Můj život = moje volba“ pozitivně přispívá k rozvoji potenciálu, společenských možností, získání respektu a důstojné společenské role mladých Romů.

Projekty částečně zaměřené na romskou komunitu

Č.: CZ.04.1.03/2.1.25.2/2241

Realizátor: Spolkový dům, Jablonec nad Nisou

Název: Otevřené dveře

Částka: 1 929 220,- Kč

Obsah: Projekt Otevřené dveře se snaží napomoci řešení negativních jevů sociální povahy, které vedou k situaci, kdy je mnoho občanů v tíživé sociální situaci ohroženo vyloučením na pokraj společnosti. Důsledkem je rostoucí polarizace společnosti a velká míra sociální výbušnosti. V okrese Jablonec nad Nisou nefunguje žádné poradenské centrum, které by poskytovalo lidem ohroženým sociální exkluzí poradenské služby především v sociálně-profesní problematice. Tuto situaci se snaží řešit Spolkový dům v Jablonci nad Nisou, který se i díky projektu Otevřené dveře stává místem pomoci sociálně znevýhodněným skupinám obyvatel. Záměrem projektu je předcházet negativním společenským jevům, a to především za pomoci odborného poradenství a přípravou vzdělávacího programu. Ten se bude skládat ze čtyř vzdělávacích kurzů, které si frekventanti budou moci zvolit na základě vlastních zájmů a preferencí. Vedle toho budou také pro cílové skupiny připraveny odborné semináře. Mezi cílové skupiny, na které se projekt zaměřuje, patří dlouhodobě nezaměstnaní lidé s věkem nad 50 let, romská mládež nad 15 let ohrožená dlouhodobou nezaměstnaností, lidé s nízkým nebo žádným vzděláním, kteří jsou ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností.

Č.: CZ.04.1.03/2.1.25.2/2335

Realizátor: Společenství „Začít spolu“

Název: Příležitost

Částka: 1 507 356,- Kč

Obsah: Projekt je zaměřen na zvýšení a posílení kompetencí nezaměstnané mládeže ohrožené sociální exkluzí při hledání pracovních příležitostí na trhu práce a na poskytnutí podpory při jejich vstupu na pracovní trh. Projekt využívá zkušeností a kontaktů z předchozích pilotních projektů. Inovativně přináší integrovaný přístup při vyhledávání a motivování cílové skupiny projektu. Cílová skupina bude oslokována ze 3 zdrojů, kterými jsou úřad práce, Probační a mediační služba a vlastní sociální práce organizace s cílovou skupinou. Cíle projektu budou dosaženy pomocí vzdělávání příslušníků specifických cílových skupin a podpůrnými činnostmi k odstranění bariér přístupu ke vzdělávání a zaměstnání.

MPSV je pověřeno gescí činnosti Komise pro řešení problematiky zaměstnanosti obtížně umístitelných občanů na trh práce se zřetelem na romskou komunitu, která je poradním orgánem ministra práce a sociálních věcí. Členy Komise jsou vedle zástupců z řad romské komunity i zástupci odborných útvarů SSZ, které velice dobře spolupracují se

zástupci romských NNO, občanských sdružení i zaměstnavatelských organizací, v oblasti uplatnění se na trhu. Komise ve spolupráci se státní a místní samosprávou a romskými subjekty předkládá každoročně „Zprávu o činnosti Komise“ vedoucím pracovníkům MPSV.

c) K 1.1. nabytí účinnosti zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Terénní sociální práce, která je jedním z neúčinnějších nástrojů k řešení problematiky sociálního vyloučení lidí žijících v sociálně vyloučených komunitách, je vymezena tímto zákonem jako terénní programy. Proto činnost MPSV směřuje ke zkvalitnění terénní sociální práce. Veřejná zakázka „Podpora vytváření systému terénní sociální práce – vytvoření metodických příruček“ byla vyhlášena jako první a byla započata v září 2006 a ukončena v dubnu 2007 (financována z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu). Výstupem této zakázky je metodická příručka pro výkon terénní sociální práce pro všechny poskytovatele sociálních služeb, kteří poskytují sociální službu „terénní programy“ (§ 69 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách). Součástí této metodiky je také metodická příručka k výkonu přenesené působnosti v oblasti prosazování práv příslušníků romské komunity a integrace romské komunity do společnosti.

Od ledna 2007 proběhla druhá veřejná zakázka „Podpora vytváření systému terénní sociální práce – supervize“. Ta byla přímým pokračováním předchozí zakázky, a klade si za cíl poskytnout supervizi terénním sociálním pracovníkům.

Poslední veřejnou zakázkou v rámci projektu je „Podpora vytváření systému terénní sociální práce – vytvoření vzdělávacího programu a jeho pilotní ověření, která se bude realizovat od listopadu 2007 do června 2008. Jeho realizátorem je Ostravská univerzita, která zajistí vzdělávací program pro terénní pracovníky, terénní sociální pracovníky a také seminář pro krajské koordinátory pro romské záležitosti. Konference konaná v červnu 2008 shrne veškeré výstupy projektu.

3.3.3.2.2. Národní nástroje

a) Evropský sociální fond bude i v následujících letech představovat hlavní finanční nástroj, jak řešit zhoršující se míru sociálního vyloučení.

V tomto programovacím období 2007 – 2013 bude celá oblast podpory 3.2 OP LZZ zaměřena na integraci příslušníků romských komunit. Podpora bude směřovat zejména ke vzdělávání zadavatelů, poskytovatelů, uživatelů služeb, k poskytování sociálních služeb a dalších nástrojů působících ve prospěch sociálního začleňování příslušníků sociálně vyloučených romských komunit a k podpoře procesů poskytování sociálních služeb a k rozvoji partnerství všech subjektů působících ve prospěch začleňování sociálně vyloučených romských komunit.

MPSV se taktéž v roce 2007 podílelo na vyplácení neinvestičních dotací v rámci programu Předcházení sociálního vyloučení v romských komunitách a odstraňování jeho důsledků, který vyhláší Kancelář Rady vlády pro záležitosti romské komunity ve spolupráci s MPSV. Celkem bylo vyplaceno organizacím 29 989 000 Kč.

b) MPSV a metodické vedení krajských koordinátorů pro romské záležitosti

MPSV i nadále poskytuje metodickou podporu krajským romským koordinátorům pro romské záležitosti a to na základě Realizačního plánu Koncepce romské integrace schváleného usnesením vlády č. 1573/2005. Jako platformu pro vzájemné předávání informací MPSV pořádá pravidelná setkání tzv. konzultační dny spolu s krajskými koordinátory pro romské záležitosti.

§ *průběžně plněno*

3.3.3.

bod 5.1 věnovat zvýšenou péči při zprostředkování uchazečům o zaměstnání ze znevýhodněného sociokulturního prostředí s jejich zařazováním do existujících nástrojů a programů aktivní politiky zaměstnanosti, nabízet jim zejména programy prevence dlouhodobé nezaměstnanosti, poradenství, rekvalifikace, společensky účelná pracovní místa, veřejně prospěšné práce - termín - průběžně

Jedná se o dlouhodobý problém, který se řeší velmi obtížně, protože ze strany podnikatelů a zaměstnavatelů chybí výrazná pomoc při realizaci těchto programů.

§ *neplněno*

3.3.4.

bod 5.2. zabezpečit, aby v rámci evropských strukturálních fondů byla realizována opatření týkající se znevýhodněných skupin na trhu práce ohrožených sociální exkluzí, včetně skupin z odlišného sociokulturně znevýhodněného prostředí, zaměřená zejména na podporu projektů pracovní přípravy a zvyšování motivace - termín - průběžně

Plněno průběžně prostřednictvím opatření 2.1 OP RLZ (viz 3.3.2.1.)

3.3.5.

bod 5.3 s využitím prostředků evropských strukturálních fondů a národních nástrojů podporovat v rámci úřadů práce provázanost sociální práce s nástroji aktivní politiky zaměstnanosti cílených na sociálně vyloučené příslušníky romských komunit a podporovat vytváření partnerství mezi orgány územní veřejné správy, úřady práce a neziskovým sektorem, jehož cílem bude provázanost poskytování sociálních služeb a služeb zaměstnanosti na lokální úrovni - termín - průběžně

Informace nebyla ze strany MPSV dodána.

3.3.6.

bod 5.4 s využitím prostředků evropských strukturálních fondů a národních nástrojů podporovat vytváření vzdělávacích programů pro dospělé, včetně programů vytvářených nestátními neziskovými organizacemi, které budou přizpůsobené potřebám příslušníků romských komunit, podporovat mechanismy připravující a vedoucí příslušníky romských komunit k celoživotnímu vzdělávání, termín - průběžně

Informace nebyla ze strany MPSV dodána.

3.3.7.

bod 7.2 při koncepční práci v oblasti terénní sociální práce v sociálně vyloučených romských lokalitách a komunitách vycházet z výsledků projektu „Podpora vytváření systému terénní sociální práce“ - termín – 30.6. 2008

Informace nebyla ze strany MPSV dodána.

4. Ministerstvo vnitra

4.1.

Usnesením vlády ČR č. 686/1997 bylo ministru vnitra uloženo:

4.1.1.

d) v přijímacím řízení uchazečů o práci v Policii České republiky důsledně zjišťovat sklony k předsudkům, zejména rasovým a uchazeče s náklonností k rasistickým projevům odmítat - termín - průběžně,

Ve vstupním dotazníku při přijímání uchazečů do služebního poměru k Policii ČR nejsou explicitně obsaženy otázky týkající se zjišťování rasistických projevů. Avšak jako součást výběrového řízení se provádí tzv. „šetření v místě bydliště uchazeče“, ve kterém je osloveno příslušné obvodní oddělení Policie ČR s žádostí o zjištění pověsti uchazeče. Mimo jiné je zaměřeno i na zjišťování rasistických postojů u uchazečů. V případě zjištění těchto postojů je uchazeči sděleno, že není vhodným kandidátem na práci u Policie České republiky.

Dále se na rasistické projevy zaměřuje mimo jiné i vstupní psychologické vyšetření uchazečů o službu v Policii České republiky. Uchazeči s rasistickými a extremistickými projevy jsou v průběhu výběrového řízení eliminováni.

- *průběžně plněno*

4.1.2.

e) Zajistit maximální přístup romským uchazečům ke studiu na středních policejních školách, při splnění podmínek přijímacího řízení k Policii České republiky; pro tyto uchazeče zajistit kurs ke studiu na těchto školách.

- Přijímací řízení oboru „Bezpečnostně právní činnost“

Při přijímacím řízení absolventů základních škol do studijního oboru Bezpečnostně právní činnost ve Střední policejní škole MV v Holešově je v kriteriích pro odvolání aplikováno usnesení vlády č. 686/1997 pro ty žáky národnostních menšin, kteří splnili podmínky přijímacího řízení, nebyli přijati pro velký počet uchazečů a odvolali se proti rozhodnutí ředitele školy.

Pro přijaté žáky romského etnika využívá Střední policejní škola MV v Holešově nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin. V rámci programu Podpora romských žáků středních škol Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jsou jmenovitě na žáky romského etnika převáděny dotace Střední policejní školy MV v Holešově na ubytování a stravování žáka.

- Projekt Střední policejní školy MV v Holešově „Policie pro všechny“

Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově ve školním roce 2008/2009 začne realizovat projekt „Policie pro všechny“, který zabezpečí studium žáků 9. tříd základních škol z národnostních menšin ve vzdělávacím programu Bezpečnostně právní činnost. Škola zahájila realizaci projektu v září 2007 a předala informace starostům - zřizovatelům základních škol, ředitelům, pedagogům i žákům základních škol a jejich rodičům. Hlavním cílem projektu je umožnit příslušníkům národnostních menšin maturitní vzdělávání v policejní škole. Absolventi národnostních menšin Střední policejní školy MV v Holešově mohou nastoupit (po řádném přijímacím řízení) do služebního poměru k Policii ČR. Policie díky tomuto projektu získá do svých řad příslušníky národnostních menšin a Střední policejní škola MV v Holešově tak přispěje ke zvýšení konkurenceschopnosti menšin na trhu práce.

K dnešnímu dni je evidováno 30 zájemců z řad národnostních menšin (1 Afgánec, 3 Ukrajinci, 1 Bulhar, 1 Kazach, 1 Armén, 3 Vietnamci a 20 Romů). Do konce ledna pokračují intenzivní kontakty s dalšími vytipovanými zájemci národnostních menšin z devátých tříd základních škol.

- ***průběžně plněno***

4.1.3.

bod f) provádět kontrolu, zda občanská sdružení nevyvíjejí činnost propagující rasovou nesnášenlivost, fašismus a národnostní nesnášenlivost, v kladném případě je vyzvat, aby od takovéto činnosti upustila; jestliže sdružení v takovéto činnosti pokračují, rozpustit je.

Ministerstvo vnitra uplatňuje státní moc na úseku práva sdružovacího v souladu se zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů a zákonem č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích. Oba zákony zakotvují jak podmínky registrace, tak rozpuštění organizace. Proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o rozpuštění se může organizace odvolat k Nejvyššímu správnímu soudu.

V roce 2007 nebyly ministerstvu sděleny žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly uplatnění postupu podle ustanovení § 12 odst.3 zákona č. 83 /1990 Sb., o sdružování občanů, směřujícího k rozpuštění občanského sdružení.

Policie ČR monitoruje situaci prostřednictvím celorepublikového Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR. Na krajské a okresní úrovni služby kriminální policie a vyšetřování působí specialisté na oblast extremismu, kteří se zabývají monitorováním aktivit, které mají znaky rasové a národnostní nesnášenlivosti. Nezanedbatelnou úlohu přitom mají i styční důstojníci a pracovní skupiny pro menšiny.

Kromě Policie ČR se na aktivním monitoringu podílí Bezpečnostní informační služba, která každoročně podává „Souhrnnou informaci o poznatcích k občanským sdružením, politickým stranám a politickým hnutím a k jiným organizacím registrovaným u Ministerstva vnitra, případně u Ministerstva kultury v souvislosti s jejichž činností došlo k extremistickým projevům nebo jejichž činnost je přímo v rozporu se zákony“ (viz usnesení vlády č. 684/2000). Připomenout lze rovněž usnesení vlády č.720/1999: Bezpečnostní informační služba průběžně plní úkol obsažený v bodě 5 „Průběžně vytvářet aktualizovaný přehled jednotlivých extremistických uskupení působících na území České republiky, včetně odhadu

počtu jejich členů a příznivců a sledovat provázanost české extremistické scény se zahraničními subjekty.“ Oba uvedené úkoly mají trvalý charakter a jsou plněny.

V současné době se pravicově extremistické subjekty registrované jako občanská sdružení, anebo jako politické strany snaží pohybovat v mezích zákona, obvykle na „jeho hraně“ a nezavdávat zjevné příčiny ke svému rozpuštění. Česká republika netvoří výjimku mezi státy EU, v každém z nich působí nějaká krajně nacionalistická politická strana, či subjekty, ať registrované nebo neregistrované, které jsou nositeli xenofobie, rasismu, antisemitismu a různých militantních idejí.

- ***průběžně plněno***

4.1.4.

bod g) Uvolnit z Komplexního součinnostního programu prevence kriminality a prevence drogových závislostí na místní úrovni podle aktuálních potřeb finanční prostředky na doplňkové programy pro romskou komunitu.

V rámci Strategie prevence kriminality na léta 2004 až 2007 (usnesení vlády č. 393/2004) byl v roce 2007 realizován „Program prevence kriminality na místní úrovni – Partnerství“, který představuje jednu z nerepresivních metod, jejímž prostřednictvím je možné systémovým způsobem přistupovat k zlepšení interetnických vztahů, k překonání předsudků a omezení xenofobie. Do Programu Partnerství jsou zařazována města s nejvyšší mírou spáchané trestné činnosti a s kumulací dalších sociálně patologických jevů - nezaměstnanost, chudoba, extremistické projevy, sociálně vyloučené romské komunity apod. Cílem projektů je odstranit nebo zmírnit sociální vyloučení romských komunit, jehož následkem je i zvýšené nebezpečí rasových a extremistických nálad. Projekty se zaměřují především na děti a mládež, jejichž hodnotový systém je pozitivním změnám nejpřístupnější.

V roce 2007 bylo celkem podpořeno 19 preventivních projektů, které byly dotovány částkou 2 881 000,- Kč. Projekty s dotací 1 330 000,- Kč realizovalo 12 měst (Česká Třebová, Kladno, Kopřivnice, Kralupy nad Vltavou, Krnov, Olomouc, Orlová, Ostrov, Praha, Šumperk, Trmice, Vysoké Mýto) a 2 kraje s dotací ve výši 1 551 000,- Kč (Olomoucký, Středočeský). Finanční prostředky byly uvolňovány na základě usnesení vlády z kapitoly Všeobecná pokladní správa, nejedná se o rozpočet Ministerstva vnitra. Podmínkou podpoření projektu je finanční spoluúčast obce a aktivní participace Romů na realizaci projektů.

Ministerstvo vnitra zpracovalo a vláda ČR na svém jednání dne 15. října 2007 přijala usnesením č. 1150 „Strategii prevence kriminality na léta 2008 až 2011“. Mezi priority nové strategie budou i nadále patřit:

- oběti rasově, národnostně nebo nábožensky motivovaných trestných činů
- rizikovní jedinci v postavení potenciálních pachatelů nebo obětí (sociálně vyloučení jedinci a skupiny; cizinci; příslušníci národnostních a etnických menšin; obyvatelé prostorově vyloučených lokalit)
- rasově, národnostně či nábožensky motivovaná trestná činnost; protiprávní jednání v sociálně vyloučených lokalitách).

- ***průběžně plněno***

4.2. Usnesením vlády ČR č. 599/2000 bylo ministru vnitra uloženo:

c) *Průběžně zařazovat výzkum romské problematiky mezi významné výzkumy resortu.*

V letech 2005 – 2007 probíhaly výzkumy kriminality¹ v sociálně vyloučených lokalitách částečně nebo převážně obývaných Romy (Ústí nad Labem a okolí, Most a okolí, Sokolovsko, Brno, Praha). Cílem těchto výzkumů bylo získat detailní přehled o struktuře a dynamice kriminality, která je spojena s životem obyvatel sociálně vyloučených lokalit, především vzhledem k sociálním determinantům kriminality specifické pro tato společenství. Lokality, ve kterých výzkum probíhal, byly zvoleny především s ohledem na potřeby policie v těchto regionech. Získané údaje mají napomoci tvorbě postupů policejní práce ve vztahu k obyvatelům sociálně vyloučených lokalit a výsledky jsou východiskem pro další řešení zjištěných problémů.

Uvedené výzkumy potvrdily, že specifické jednání sociálně exkludovaných osob (včetně jednání kriminálního a sociálně patologického) je výsledkem adaptace na životní podmínky v „ghettech“, resp. vyplývá z osvojení si vzorců jednání, které se v rámci tohoto prostředí utváří a mezigeneračně předávají během socializace. Etnicita tedy není příčinou problémového jednání, avšak vinou etnické stigmatizace se tyto lidé mohou dostat do situace sociálního vyloučení, které s sebou přináší i zvýšenou kriminalitu.

Nelegální jednání, které je nějakým způsobem spojeno s tímto prostředím a osobami v něm žijícími, má i další specifické znaky:

- Hlavním zdrojem kriminality v těchto lokalitách je sociální vyloučení a s ním spojené, výše popsané problémy.
- Dalším zdrojem je zvýšený výskyt sociálně patologických jevů, nejrůznějších závislostí – gamblersství, alkoholismu a zejména zneužívání drog.
- Osoby žijící v tomto prostředí mají většinou velmi nízké právní vědomí. Navíc nevnímají kriminalitu, nelegální aktivity a sociálně patologické jednání jako něco negativního a nemravného, nýbrž jako běžný zdroj obživy a obstarání finančních prostředků (ať už kontinuální nebo jednorázový). Děti vyrůstající v tomto prostředí přijímají toto jednání jako standardní normu.

Mezi doporučeními, které realizátoři výzkumu předložili zadavateli v rámci výzkumných zpráv, jsou nejzásadnější tyto návrhy:

- Je třeba, aby policisté perfektně znali prostředí sociálně vyloučených lokalit, aby se v něm správně orientovali, aby dokázali rozlišit roli pachatele od role oběti. Pak teprve mohou řešit situaci komplexně, tj. i příčiny negativních jevů, nejen důsledky (např. nejen majetkovou kriminalitu, ale i to, co jí způsobuje).
- Je třeba, aby instituce veřejné správy zajistily soustavný import práva a principů občanské společnosti do prostředí sociálně vyloučených lokalit, aby začaly vstupovat

¹ Realizace výzkumu na Ústecku a Mostecku byla zadána společnosti Člověk v tísni, společnost při ČT, o.p.s., výzkum na Sokolovsku a v Brně katedře sociální antropologie Západočeské univerzity v Plzni.

do struktur uvnitř těchto lokalit a systematicky potíraly nelegální aktivity, které se v tomto prostředí vyskytují.

- Tam, kde je to vhodné, zřídit institut asistenta policie pro práci v sociálně vyloučených lokalitách, který by poskytoval sociální a právní podporu sociálně vyloučeným klientům, kteří jsou oběťmi trestné činnosti či diskriminace, resp. podporu při jednání s policií v zájmu ochrany práv těchto klientů.
- Instituce na místní úrovni by měly společně realizovat osvětové aktivity zaměřené na informování sociálně vyloučených osob a rodin (zejména pak mládeže) jednak o důsledcích páchaní trestné činnosti, jednak o možnostech uplatňování a vymáhání svých občanských práv, pokud se stanou obětí kriminálního jednání.
- Na regionální a místní úrovni zajistit/podpořit účast policie při komunitním plánování, pracovních skupinách (společně se samosprávou a nevládními organizacemi) a dalších aktivitách, které zapojují pohled a potenciál Policie ČR při řešení problémů a hledání systémových opatření.

Vzhledem k tomu, že série výzkumů poskytla Ministerstvu vnitra a Policii ČR dostatečný přehled o kriminalitě v sociálně vyloučených lokalitách, nebude Ministerstvo vnitra nadále pokračovat v realizaci pravidelných výzkumů tohoto typu. Výsledky výzkumů budou dále využívány pro přípravu dílčích analytických i koncepčních materiálů (akční plány, plány činnosti styčných důstojníků pro menšiny apod.). Lokální šetření mohou být v budoucnu uskutečněna v místech, kde se ukáže odůvodněná potřeba (ze strany policie či samosprávy) získat informace o tomto jevu.

V rámci spolupráce Republikového výboru pro prevenci kriminality a Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity Ministerstvo vnitra finančně podpořilo realizaci kvalitativního výzkumného šetření² „Příčiny úspěchu Romů v české společnosti“. Cílem výzkumného šetření bylo popsat individuální osudy úspěšných Romů, jejich dětství, rodinné zázemí, průběh jejich kariéry, plány do budoucna, názory na řešení problémů, které trápí část Romů, názory na soužití Romů a majority a především vystopovat tzv. body zlomu neboli okolnosti, které byly pro dosažení jejich úspěchu klíčové. Výsledky výzkumného šetření budou využity k podpoře projektů ovlivňujících pozitivní vývoj jednotlivců a jejich integraci do většinové společnosti a jako podklad pro plánování integračních a podpůrných aktivit koncepčního charakteru. Výsledná zpráva a dokumentární DVD bylo předáno Ministerstvu vnitra v průběhu I. čtvrtletí 2008.

- *průběžně plněno*

4.3. Usnesením vlády ČR č. 243/2003 bylo mistru vnitra uloženo:

Průběžně monitorovat ve spolupráci s místopředsedou vlády pro výzkum vývoj, lidská práva a lidské zdroje plnění úkolů týkajících se romské komunity kraji a obcemi.

Ministerstvu vnitra bylo v roce 2006 uloženo usnesením vlády č. 689 provést audit obcí - resp. zhodnotit fungování výborů pro národnostní menšiny³. Z výsledků vlastního

² Vítězem výběrového řízení k provedení šetření bylo občanské sdružení Socioklub.

³ Problematiku národnostních menšin v některých obecnějších aspektech upravuje zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Další dílčí úprava ochrany práv příslušníků národnostních menšin je obsažena i v jiných zákonech, např. ve všech zákonech upravujících postavení a působnost územních samosprávných celků (výbory zastupitelstev), ve

šetření i podkladových zpráv externích subjektů ministerstvo zpracovalo přehledy o zřízení výborů pro národnostní menšiny v obcích s 10 a více % jiných národností než je česká.

Problematika ochrany práv příslušníků národnostních menšin je ve větší či menší komplexnosti a více či méně podrobně upravena v řadě zákonů; zřizování výborů pro národnostní menšiny dle zákonů o územních samosprávných celcích je jen drobným organizačním příspěvkem, který však nevyjadřuje a ani s ohledem na charakter těchto zákonů nemůže vyjadřovat obsahovou stránku zajišťování těchto práv. Této skutečnosti jsou si vědomy i obce, protože v jejich územních obvodech se odvíjejí další neformální (ve smyslu nestátní, neobecní a nekrajské) aktivity, přispívající svým způsobem také institucionálně (občanské sdružení, nadace, politická strana nebo hnutí apod.), ale především fakticky k naplnění účelu čl. 25 Listiny základních práv a svobod (práva národnostních a etnických menšin). Proto poměrně častým zdůvodněním absence výboru nebo jeho nedostatečné práce a národnostní personální skladby je právě skutečnost, že v dané lokalitě dávají příslušníci národnostních menšin přednost jiným aktivitám a uskupením než těm, které jsou organizované v rámci obecního zřízení, což však ve většině případů neznamena, že orgány obce s takovým uskupením nespolupracují; pouze se vlivem toho nedaří buď vůbec nebo důsledně dle zákonných podmínek zřídit předmětný výbor zastupitelstva.

Je však potřebné objektivně konstatovat, že nevytvoření výborů pro národnostní menšiny některými obcemi, které dle výsledku sčítání lidu tyto výbory vytvořit měly, je zcela akceptovatelné, jestliže se od data sčítání výrazně změnilo národnostní složení občanů obce; došlo k poklesu podílu občanů hlásících se k jiné než k české národnosti pod 10 % nebo se tyto občané z obce zcela odstěhovali. Díkce zákona, v níž je za základ brán stav z posledního sčítání lidu, vede nutně při desetiletých intervalech sčítání k nesouladu reálného (aktuálního) stavu s tímto základem. Bylo by tedy absurdní dogmatickým výkladem požadovat na obci s nyní již výhradně českou národností zřízení výboru pro národnostní menšiny jen proto, že v noci na 1. března 2001 zde byla trvale hlášena početná komunita jiné, než české národnosti.

Počet obcí, ve kterých podle posledního sčítání lidu k 1. 3. 2001 přesahuje součet jiných národností než české 10% a měl by tedy v nich být dle § 117 odst. 2 zákona o obcích zřízen výbor pro národnostní menšiny, je celkem 261 (pozn. - za národnost jinou než českou se pro tyto účely nepovažuje národnost moravská a slezská). Výbor je však zřízen pouze cca ve čtvrtině z nich.

Doposud nebyly zaznamenány poznatky, že příslušníci národnostní menšiny si stěžují na nezřízení výboru, ale ani poznatky, že by takový výbor nebyl zřízen v obci, kde je početnou národnostní menšinou nebo menšinami požadován. Ačkoliv Ministerstvo vnitra není věcně příslušné v oblasti obecné problematiky národnostních menšin, plní dle zákona o obcích některé kontrolní a dozorové úkoly ve vztahu k samostatné působnosti obcí a ani v rámci této agendy nezaznamenalo případy stížností či dozorových podnětů spojených s činností nebo s nečinností výborů pro národnostní menšiny.

- *průběžně plněno*

4.4. Usnesením vlády ČR č. 1573/2005 bylo ministru vnitra uloženo:

4.4.1.

správním řádu a v zákoně o přestupcích (jednacím jazyk), ve volebních zákonech (povinné informace v jazyce národnostní menšiny) a v dalších.

6.2. V rámci výkonu dozoru posuzovat zákonnost nastavení podmínek přístupu k obecnímu bytovému fondu.

Ministerstvo vnitra se v rámci výkonu dozoru nad samostatnou působností obcí již od roku 2005 průběžně zabývá zákonností nastavení podmínek přístupu k obecnímu bytovému fondu. V roce 2005 započalo postupné prověřování zákonnosti obecně závazných vyhlášek, upravujících pravidla pro přidělování bytů, s ohledem na evropské právo (nařízení Rady EHS č.1612/68).

Průběžná informace o plnění úkolu byla doposud podána k datu 31. prosince 2005, 1. července 2006, 1. prosince 2006, 1. března 2007, 30. června 2007, 30. září 2007 a 31. ledna 2008, a to podle stavu zjištění jednotlivých územních oddělení odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra. Tyto zprávy odbor pravidelně vyhodnocuje. Lze konstatovat, že z původně zjištěných 46 diskriminačních obecně závazných vyhlášek a 45 diskriminačních interních směrnic obcí (k 31. prosinci 2005) dnes evidujeme 1 obecně závaznou vyhlášku v rozporu se zákonem a 3 interní směrnice upravující pravidla pro přidělování bytů (přehled podle jednotlivých krajů je uveden v závěru zprávy). V žádném z těchto předpisů jsme nezaznamenali vadu týkající se integrace romských komunit. Přes úspěšný postup nápravy bude stav odborem dozoru a kontroly veřejné správy nadále sledován a vyhodnocen k 30. červnu 2008 a 31. prosinci 2008.

K situaci v dané oblasti je třeba konstatovat, že odpovědnost za průběh, a tím i výsledek bytové politiky ve sledované oblasti neleží přímo na Ministerstvu vnitra. K řešení této problematiky jsou zřízeny a příslušny jiné ústřední orgány veřejné správy, které mají otázky bydlení a sociální pomoci přímo tzv. ve své pracovní náplni. Tím je myšleno Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo práce a sociálních věcí. Role MV ČR spočívá kromě preventivní metodické pomoci obcím v oblasti normotvorby, v následném dozoru nad přijatými právními předpisy obcí, případně v kontrole činnosti, resp. spíše nečinnosti obcí v oblasti samostatné působnosti, a řešení stížností na jednání úředníků při vyřizování záležitostí samosprávy, to vše podle § 123 a násl. zákona o obcích. Zasahovat tak hluboko do samostatné působnosti obcí, které mají právo hospodařit se svým majetkem zaručeno nejen zákonem o obcích, ale zejména Ústavou České republiky. Je velmi citlivou záležitostí, která by mohla zvednout vlnu odporu obcí proti zásahům ministerstva do této oblasti samostatné působnosti.

- *průběžně plněno*

4.4.3.

9.1. Podpora výzkumů mapujících strukturu a dynamiku kriminality, která je spojena s životem menšinových komunit.

Plnění úkolu je uvedeno u plnění usnesení č. 599/2000 (viz 4.2.).

- *průběžně plněno*

4.4.4.

9.2. Pokračovat v monitoringu migrace příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky do ČR a seznamovat s výsledky monitoringu vládu ČR.

Ministerstvo vnitra provádělo naposledy v roce 2006 zúžený monitoring migrace příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky do České republiky, a to ve spolupráci s Ředitelstvím služby cizinecké a pohraniční policie Policie ČR a Mezinárodní organizací pro migraci. V roce 2007 pokračoval pouze výběrový monitoring. Monitoring v obou letech nepotvrdil masový pohyb příslušníků romských komunit ze Slovenska do České republiky.

Zjištěné poznatky jsou následující:

- Potvrzení stálosti migračního pohybu romských populací Slovenska směrem do ČR, tento pohyb je součástí širokého proudu občanů SR, kteří v ČR hledají možnost výdělků.
- Hlavní cílové lokality se shodují s místy, kde je možné nalézt práci, ať už legální či nelegální.
- Během roku 2007 prakticky ustal zájem o migraci do azylových zařízení ČR (dle novely zákona o azylu č. 350/2005 Sb., která nabyla účinnosti dne 13. října 2005, žadatelé o udělení azylu ze Slovenské republiky již nemohou počítat s možností několikaměsíčního pobytu v azylových zařízeních České republiky, pokud soud nepřizná jimi podané žalobě odkladný účinek). V roce 2007 byly podány pouze tři žádosti o mezinárodní ochranu státními příslušníky Slovenské republiky.

Vzhledem k těmto skutečnostem bylo rozhodnuto v dosavadní podobě monitoringu nepokračovat. Ministerstvo vnitra z tohoto důvodu žádá o zrušení úkolu uloženého usnesením vlády ČR č. 1573/05 Pokračovat v monitoringu migrace příslušníků romských komunit ze Slovenské republiky do České republiky a seznamovat s výsledky monitoringu vládu ČR.

- *průběžně plněno, bude zrušeno*

Další aktivity resortu

Spolupráce

V rámci Ministerstva vnitra existuje „Pracovní skupiny Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity pro oblast vnitra a Policie ČR“. Předsedou této pracovní skupiny je první náměstek ministra vnitra a členy jsou odborní pracovníci Ministerstva vnitra a Policie ČR, zástupci Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, kanceláře této rady a především romští koordinátoři krajských úřadů. Jedná se o jedinou oficiální pracovní skupinu, která sdružuje romské koordinátory krajských úřadů.

V roce 2006 bylo jedním z primárních témat pracovní skupiny zadlužování sociálně slabých osob, které ve svých extrémních důsledcích vede k páchání majetkové i násilné trestné činnosti za účelem umoření půjčky a je-li tato trestná činnost páchána Romy pak následně vyvolává extremistické tendence. Olomoucký kraj v roce 2007 realizoval pilotní projekt se státní dotací ve výši 578 000,- Kč s názvem „Nic není zadarmo“. Jeho cílem bylo zahájit osvětovou kampaň, rozšířit poradenské služby a zvýšit odbornou úroveň profesionálních pracovníků pomáhajících profesí. Současně otestovat nové metody ofenzivního boje proti tomuto rychle se rozšiřujícímu fenoménu, jež může být zárodkem a příčinou pozdější kriminality. Projekt byl vyhodnocen jako úspěšný a bude v rámci provádění Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011 nabídnut i dalším krajům.

Činnost Policie ČR

Ministerstvo vnitra bude v I. čtvrtletí předkládat vládě ČR ke schválení koncepční materiál „Strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období 2008 – 2012“, který bude obsahovat podrobný popis aktivit realizovaných Policií ČR v letech 2006 – 2007 vůči menšinám, včetně Romů. Materiál bude obsahovat popis:

- vzdělávání policistů v problematice práce ve vztahu k menšinám;
- vypracování mechanismů pro zaměstnávání příslušníků menšin u Policie ČR;
- využití supervize v rámci Policie ČR;
- realizace výzkumů kriminality v sociálně vyloučených lokalitách;
- vytvoření systémového rámce policejních aktivit ve vztahu k menšinám.

5. Ministerstvo kultury

5.1. Usnesením vlády ČR č. 686/1997 byly ministru kultury uloženy tyto úkoly:

5.1.1.

a) zohledňovat průběžně v rámci dotační politiky resortu vůči občanským sdružením příslušníků národnostních menšin specifické potřeby romských aktivit v oblasti osvětové, kulturní a kulturně vzdělávací, periodických i neperiodických publikací, přijímání a šíření informací ve veřejnoprávních médiích

Ve výběrovém dotačním řízení na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice v roce 2007 byly podpořeny projekty romské národnostní menšiny celkovou částkou ve výši 2 043 000,- Kč. Jednalo se o 6 projektů od 6 žadatelů. Nejvyšší částka, t.j. 1 600 000,- Kč, byla poskytnuta na projekt Světový romský festival Khamoro 2007, který předložilo Občanské sdružení Slovo 21, Praha (dotace poskytnuta na základě usnesení vlády ze dne 7. dubna 2003, č. 347 o podpoře Světového romského festivalu KHAMORO Praha).

Na realizaci výběrového dotačního řízení na podporu integrace příslušníků romské komunity obdrželo Ministerstvo kultury částku ve výši 2 000 000,- Kč a byla také v roce 2007 v této výši žadatelům o dotaci rozdělena. Počátkem února 2008 však došlo k vrácení částky ve výši 90 000,-Kč. Celkem dotaci získalo 25 projektů od 20 žadatelů, výše podpory činila 1 910 000,-Kč (stav k 18. 2. 2008).

Kromě výše uvedených výběrových dotačních řízení, spadajících do náplně práce odboru regionální a národnostní kultury, získávají projekty příslušníků romské komunity rovněž podporu z dalších programů našeho resortu.

Odbor médií a audiovize je garantem výběrového dotačního řízení rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, v jehož rámci podpořil v roce 2007 4 romské projekty ve výši 4 765 000 Kč.

Podpořeny byly následující projekty – dva měsíčníky (Kereka - 1 850 000 Kč, Romano vodi - 1 407 000 Kč), jedny noviny, které vychází 2x za měsíc (Romano hangos – 1 026 000 Kč) a sborník, vycházející 2x ročně (Romano džaniben – 482 000 Kč).

Ve výběrovém dotačním řízení odboru umění a knihoven nejsou dotace poskytovány na národnostním principu, ale jsou podmíněny splněním předepsaných kritérií. Dotace tak byly poskytnuty i na aktivity podporující integraci romské komunity. Každoročně je také věnována pozornost multietnickým akcím v oblasti profesionálního umění, jejichž cílem je podporovat kulturní dialog a vzájemné znalosti odlišných kultur. Jde zejména o festivaly etnické hudby, na kterých je pravidelně zastoupena i hudba romská. V roce 2007 byly hudební aktivity podpořeny částkou ve výši 3 790 000 Kč.

Odbor muzeí a galerií v rámci podpory kulturních aktivit v oblasti uchovávání, výzkumu a prezentace romské kultury podpořil projekty Antologie literárních textů romských autorů – Sytá duše (200 000 Kč) a komponovaný program Muzejní noc v Muzeu romské kultury 2007 (60 000 Kč).

b) zajistit odbornou spolupráci při budování Muzea romské kultury v Brně a dle rozpočtových možností se průběžně podílet na finančním zajištění jeho činnosti

Činnost Muzea romské kultury v Brně, státní příspěvkové organizace zřizované Ministerstvem kultury od 1. ledna 2005 (dále MRK), byla zajištěna schváleným příspěvkem na provoz muzea v roce 2007 ve výši 8 078 000 Kč.

Odbor muzeí a galerií v rámci podpory kulturních aktivit v oblasti uchovávání, výzkumu a prezentace romské kultury ještě podpořil projekty Antologie literárních textů romských autorů – Sytá duše (200 000 Kč) a komponovaný program Muzejní noc v Muzeu romské kultury 2007 (60 000 Kč).

Odbor regionální a národnostní kultury podpořil MRK v rámci výběrového dotačního řízení na podporu integrace příslušníků romské komunity následující projekty: Desatero řemesel (80 000 Kč), Dokumentace a popularizace hmotné a duchovní kultury Romů v ČR (140 000 Kč) a Katalog sbírky fondu textilu a šperku Muzea romské kultury (90 000 Kč).

Celková částka na zajištění činnosti MRK činila 8 648 000 Kč.

§ *průběžně plněno*

5.2. Usnesením vlády ČR č. 279/1999 bylo ministru kultury uloženo:

4) učinil kroky k podpoře a popularizaci romské kultury, myšleno průběžně

Viz. 5.3.

5.3. Usnesením vlády ČR č. 599/2000 bylo ministru kultury uloženo:

průběžně informovat vládu o postupech v souvislosti s plněním úkolu podle bodu II/4 usnesení vlády ze dne 7. dubna 1999 č. 279, o koncepci politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity, napomáhající jejich integraci do společnosti (viz. 4.2.3.), a které dále činí k podpoře a popularizaci romské kultury

Vzhledem k podobně zadaným úkolům v obou usneseních podáváme o jejich plnění souhrnnou informaci.

Ministerstvo kultury aktivně přispívá k popularizaci romské kultury, a to nejen finanční dotací, ale i osobní účastí na pořádaných kulturních akcích. Pravidelně se zástupci úřadu mj. zúčastňují festivalu Romská píseň, jehož již 13. ročník se konal pod záštitou ministra kultury v areálu Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (příspěvková organizace zřizovaná Ministerstvem kultury) a Světového romského festivalu Khamoro. Propagace romské kultury byla obsahem i dalších projektů, které se setkaly s ohlasem veřejnosti: 8. Karvinský romský festival 2007, Mezinárodní romský festival Gypsy Celebration 2007, realizovaný na hradě Svojanov, 4. Různobarevný hudební festival v Trmicích, VII. Romský hudební festival v Lysé nad Labem.

Samostatnou kapitolou je plnění usnesení vlády ze dne 28. 7. 1999 č. 797, které ukládá ministru kultury zajistit podporu studia a vzdělávacích aktivit v oblasti holocaustu Židů a Romů. Odborné semináře a vzdělávací aktivity v této oblasti zajišťuje Památník Terezín (příspěvková organizace zřizovaná Ministerstvem kultury) ve spolupráci s Muzeem romské kultury, a to nejen vzdělávací akce pro návštěvníky, pedagogy, žáky a studenty z České republiky, ale i zahraniční zájemce.

§ *průběžně plněno*

5.4. Usnesením vlády ČR č. 994/2000 bylo ministru kultury uloženo:

2. - podporovat tvorbu o romské menšině a její kultuře, jazyku a minulosti a podílet se na kulturních aktivitách vyplývajících z této tvorby

Do kategorie projektů, zabývajících se romskou menšinou, její kulturou, historií a jazykem a tvorbou patří zejména tyto projekty: Romská kultura na médiích (105 000 Kč), Desatero řemesel (80 000 Kč), Dokumentace a popularizace hmotné a duchovní kultury Romů v ČR (140 000 Kč) a Erika Oláhová: Hrůzný zázitek (70 000 Kč),

Projekty, oceněné v dotačních programech Ministerstva kultury, které se týkají romské komunity (viz příloha).

§ *průběžně plněno*

5.5. Usnesením vlády ČR č. 1573/2005 bylo ministru kultury uloženo:

10. 1. Na vědecká bádání o romské kultuře, tradicích a historii každoročně vypisovat granty, které zajistí kvalitu tohoto bádání

Ministerstvo kultury zajišťovalo plnění tohoto úkolu v rámci výběrového dotačního řízení v programu na podporu integrace příslušníků romské komunity. Podpora projektů, zaměřených na vědecká bádání o romské kultuře, tradicích a historii byla zařazena do tematických okruhů zmiňovaného řízení. V roce 2007 však nepodal žádný subjekt žádost o dotaci na projekt, který by se uvedeného okruhu týkal.

§ **průběžně plněno**

§

6. Ministerstvo průmyslu a obchodu

6.1. Usnesením č. 686/1997 bylo ministru průmyslu a obchodu uloženo:

a), „Ve spolupráci s ČOI důsledně dbát na dodržování zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění, zejména § 6, s využitím možnosti ukládání pokut pro ty podnikatele, kteří odmítají obsluhovat občany jen kvůli jejich příslušnosti k romské menšině“

MPO spolupracuje s Českou obchodní inspekcí na dodržování zákona č. 643/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění. Kontrola dodržování ustanovení § 6 (tzn. zákazů diskriminace spotřebitele) a možnost uložení pokuty za porušení tohoto ustanovení je součástí spolupráce.

Ze strany MPO nebyly dodány potřebné informace.

6.2.

b) rozšířit podporu projektů zaměřených na zaměstnávání obtížně zaměstnatelných osob v rámci Podpory malého a středního podnikání z dosavadní formy omezené na doplňkový program Speciál, termín – průběžně.

V usnesení č. 686/97 je citován program Speciál. Tento program byl realizován jen do konce roku 2004 a v následujících letech se již nevyhlašoval. Ministerstvo průmyslu a obchodu se v dalších letech zaměřilo na programy podpory malého a středního podnikání vedoucí ke zvýšení konkurenceschopnosti těchto podniků v oblasti průmyslu a podnikání, na programy na podporu inovací, urychleného zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výrobní sféry a na podporu podnikání, jehož součástí je zavádění nových technologií. Romští podnikatelé se mohli v roce 2007 zapojit do národních programů podpory malých a středních podniků..

Pro období 2007-2013 byl schválen Operační program Podnikání a inovace (OPPI) Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, který umožňuje všem podnikatelům splňujícím příslušné podmínky využít široké možnosti podpory malých a středních podniků.

§ *průběžně plněno*

6.3.

Usnesením vlády ČR č. 90/2004 bod 1.1 bylo ministru průmyslu a obchodu uloženo:

1.1. místopředsedovi vlády a ministru vnitra, místopředsedovi vlády a ministru zahraničních věcí, místopředsedovi vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje, místopředsedovi vlády a ministru financí, ministryním zdravotnictví a školství, mládeže a tělovýchovy, ministrům spravedlnosti, práce a sociálních věcí, průmyslu a obchodu, kultury, obrany, pro místní rozvoj, zemědělství, informatiky a dále zmocněnci vlády pro lidská práva plnit Závěrečná doporučení Výboru pro odstraňování rasové diskriminace (dále jen "Výbor"), uvedená v příloze č. 1 tohoto usnesení (dále jen "Doporučení") tak, jak je uvedeno v příloze č. 2 tohoto usnesení,

Informace k tomuto usnesení podány v rámci usnesení č. 1573/2005 (viz 6.4.).

6.2.

Usnesením vlády ČR č. 1573/2005 bylo ministru průmyslu a obchodu uloženo:

5.5. Na podporu podnikání na úrovni příslušných regionů zavádět regionální systémy, které by mohly přispět ke zvýšení zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce, termín – 31.12.2007

V rámci poskytování pomoci podnikatelským subjektům se nezjišťuje národnost žadatelů, ale pouze jejich oprávnění k podnikání v ČR a splnění podmínek konkrétních programů. Z tohoto pohledu je přístup MPO k podnikatelským subjektům žádajících o veřejnou podporu zcela nediskriminační. Na druhou stranu však nejsou ani vytvářeny žádné speciální programy na podporu romských podnikatelských subjektů.

MPO úzce spolupracuje s Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR v oblasti zaměstnanosti a podpory tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností jako je například Severočeský kraj či Moravskoslezský kraj, které vykazují rovněž vysokou koncentraci romského obyvatelstva.

Ze strany MPO nebyly dodány potřebné informace.

7. Ministerstvo zemědělství

7.1. Usnesením vlády ČR č. 686/1997 bylo ministru zemědělství uloženo:

ve spolupráci s ministerstvem práce a sociálních věcí, s představiteli romských organizací nacházet možnosti pro využití firem zaměstnávajících romské občany při zadávání zakázek v rámci působnosti jejich resortů (týkajících se např. údržby vodních toků v rámci Státní meliorační zprávy a Lesů České republiky) - termín - průběžně

Státní podniky Povodí i Zemědělská vodohospodářská správa přiděluje uchazečům zakázky na základě ustanovení právních předpisů a při procesu zadávání všech stavebních zakázek jsou dodržovány zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Údaj o tom, zda se jedná o romskou firmu, lze zjistit pouze v případě, kdy by to dodavatel uvedl ve své nabídce, což se nestává. Ze zpráv od pracovníků jednotlivých povodí a s.p. Lesy ČR vyplývá, že firmy, zaměstnávající pracovníky romského etnika zakázky získávají. Jedná se většinou o zakázky menšího rozsahu – např. čištění koryt vodních toků, nebo úprava břehového porostu, které nejsou náročné na odbornost a vybavení speciální mechanizací. Některé tyto firmy pracují pro s. p. Povodí dlouhodobě.

O problematice zaměstnávání osob obtížně umístitelných na trhu práce se zřetelem na romské spoluobčany bylo v minulosti mnohokrát jednáno s řediteli povodí, s generálním ředitelem s.p. Lesy ČR a s představiteli romských organizací.

V roce 2007 nebylo navázáno na jednání s představiteli romských sdružení z minulých let, kteří přislíbili podílet se na realizaci projektů rekvalifikace zaměstnanců pracujících v romských firmách, nebo subjektech Romy zaměstnávající a vytvořit tak lepší podmínky pro romské firmy i zaměstnance těchto firem při uplatnění na trhu práce.

Závěr:

- romské firmy a firmy zaměstnávající Romy jsou oslovovány a mají možnost účastnit se výběrových řízení dle platného zákona. Dokáží se však uplatnit většinou pouze u zakázek menšího rozsahu. S některými firmami spolupracují povodí dlouhodobě,

§ *průběžně plněno*

7.2. Usnesením vlády ČR č. 90/04 bylo ministru zemědělství uloženo:

1.1. plnit Závěrečná doporučení Výboru pro odstraňování rasové diskriminace (dále jen „Výbor“), uvedená v příloze č.1 tohoto usnesení (dále jen „Doporučení“) tak, jak je uvedeno v příloze č.2 tohoto usnesení.

Materiály připravované na Ministerstvu zemědělství či zde hodnocené v rámci meziresortního připomínkového řízení jsou vždy posuzovány rovněž z hlediska soužití většinové společnosti s romskou menšinou s ohledem na vládní koncepci integrace Romů, a to hlavně se zřetelem na omezení chudoby a na zaměstnanost romského etnika. Celý systém hodnocení je řešen komplexně až do nejnižších organizačních článků, tj. zemědělských agentur a pozemkových úřadů působících v jednotlivých okresech, státních podniků a rozpočtových a příspěvkových organizací našeho resortu. O vytvoření systému půjček pro sociálně slabé vrstvy obyvatel, který Výbor navrhuje zavést, Ministerstvo zemědělství neuvažuje.

§ *průběžně plněno*

§

8. Ministerstvo obrany

8.1. Usnesením vlády ČR č. 599/2000 bylo ministru obrany uloženo:

při provádění nábory do Armády České republiky (AČR) věnoval zvýšenou pozornost nábory mladých romských mužů a žen.

Spolupráce mezi zaměstnanci náborových středisek a romskými poradci a koordinátory byla zahájena v roce 2001. Jejich prostřednictvím byli romští uchazeči o profesionální službu podrobně informováni o podmínkách pro přijetí do služebního poměru vojáka z povolání a o právech a povinnostech vyplývajících z profesionální služby. Z důvodu neplnění zákonných podmínek pro povolání do služebního poměru těchto uchazečů, bylo od vzájemné spolupráce již dříve oboustranně upuštěno.

V hodnoceném období prováděla nábor krajská vojenská velitelství – oddělení nábory, a to v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů. Každý uchazeč musí plnit nejen kvalifikační předpoklady pro přijetí do služebního poměru, ale i další podmínky výběrového řízení - test zdravotní způsobilosti, test tělesné zdatnosti, psychologický test, podmínku trestní bezúhonnosti. V oblasti nábory do AČR je respektován zákaz jakékoli diskriminace ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 221/1999 Sb.

Tento úkol je pro Ministerstvo obrany již neaktuální a navrhuje jeho zrušení (uvedeno již v informaci týkající se hodnocení roku 2006 - dle vašeho požadavku č. j. 00139/07-KRP z 8. 1. 2007).

§ *splněno, bude zrušeno*

8.2. Usnesením vlády ČR č. 87/2002 bylo ministru obrany uloženo:

v rámci svých působností přijmout vhodná opatření ke zintenzívněnému plnění úkolů vyplývajících z integrace romských komunit, uvedených v Koncepti, které ještě nebyly splněny, či jejichž plnění je průběžné, anebo aspoň učinit kroky, jež realizaci těchto opatření podpoří.

V resortu Ministerstva obrany byl úkol rozpracován do úkolového listu ministra obrany ČR č. 190 ze dne 23. června 2004, jehož opatření mají preventivní charakter. Pravidelně jsou hodnoceny úkoly týkající se vojenského školství, vojenských výcvikových zařízení, prevence sociálně nežádoucích jevů, rezortního výzkumu a oblasti spolupráce. Ostatní úkoly mají deklaratorní charakter, jejich plnění je trvalé a jsou součástí schválené „Koncepte prevence sociálně nežádoucích jevů na období 2005-2009“. K realizaci konceptu byl vydán rozkaz ministra obrany č. 20 z 15. srpna 2005 „Prevence sociálně nežádoucích jevů“. Za rok 2007 bylo provedeno hodnocení plnění tímto rozkazem.

Hodnoceny jsou úkoly týkající se vojenského školství, vojenských výcvikových zařízení, prevence sociálně nežádoucích jevů, rezortního výzkumu a spolupráce. Ostatní opatření tohoto úkolového listu mají deklaratorní charakter a jsou plněny trvale (jejich znění je pro úplnost uvedeno).

a) Informovat ve své podřízenosti o možnosti poradenství, podpory a pomoci související s rasovou diskriminací (telefonicky nebo elektronickou poštou) v rámci resortu Ministerstva obrany (dále jen MO), kterou poskytuje Otevřená linka armády.

b) Vytvářet a zajišťovat pracovní prostředí, v němž je respektována důstojnost zaměstnance a vyloučit projevy jakékoliv diskriminace.

c) Poskytovat metodickou pomoc a kontakt na romské poradce a koordinátory, nevládní romské organizace a sdružení v záležitostech romského etnika.

d) Zjištěné případy nežádoucích jevů (rasismus, xenofobie) oznamovat pověřeným orgánům Vojenské policie s ohledem na možnou trestní odpovědnost osob, které se jich dopustily.

e) V tisku resortu MO, především čtrnáctideníku A-Report, zveřejňovat:

- odborné i populární články zaměřené na problematiku lidských práv – prevence před rasismem a xenofobií, na nebezpečnost těchto projevů, včetně problematiky romské komunity;
- výsledky objektivních i subjektivních šetření (zobecnění dle čl. 10, 11, 12)

Aktuální informace související s problematikou sociálně nežádoucích jevů byly průběžně zveřejňovány v informačním systému resortu MO, včetně denního výběru informací ze sdělovacích prostředků.

Inspekce ministryně obrany (dále jen IMO) nezaznamenala žádné podání, které by se týkalo porušení práva na zaměstnání a pracovního postupu nebo zajištění pracovních podmínek příslušníků romské komunity. Ani Vojenskou policií (dále jen VP) nebyl v roce 2007 šetřen žádný případ spojený s rasistickými projevy mezi vojenským i civilním personálem a romskou populací v Armádě České republiky (dále jen AČR).

f) Ve vojenských školách v rámci výuky všeobecně vzdělávacích předmětů, prostřednictvím učebních a informačních materiálů věnovat pozornost odstraňování stereotypního nahlížení na problematiku rasismu, xenofobie a národnostních menšin, důraz položit na podporu tolerance a respektu budoucích vojáků - profesionálů vůči romské komunitě.

Univerzita obrany v Brně (dále jen UO) zařadila uvedená témata standardně do výuky vojenských profesionálů v akreditované studijní dokumentaci v rámci předmětů aplikované psychologie a andragogiky. S problematikou národnostních menšin, rasismu a xenofobie se studenti seznamovali rovněž v předmětech teoretického základu z oblasti sociologie a práva, přičemž výuka uvedených předmětů proběhla v jednotlivých studijních oborech v rozsahu 90 až 120 hodin. Problematika byla rovněž součástí předmětů komunikace, řízení lidských zdrojů a vojenského managementu.

Ve Vojenské střední škole a Vyšší odborné škole MO v Moravské Třebové (dále jen VSŠ a VOŠ MO) byla problematika národnostních menšin (jejich postavení ve společnosti, tradice a kultura) zařazena do osnov humanitních předmětů „Občanská nauka a základy společenských věd“ ve 3. ročníku. Historický pohled na otázky rasismu a xenofobie byl součástí předmětu „Dějepis“ - konkrétně v okruhu učiva „politické prvky“ ve 2. ročníku studia. Problematika rasismu a rasové nesnášenlivosti byla vysvětlována i v rámci výuky prevence sociálně nežádoucích jevů v předmětu „Management“. Ve výchovně vzdělávacím procesu posluchačů Vojenské konzervatoře v Roudnici nad Labem (dále jen VK) byla uvedená problematika řešena v 5. ročníku studia v předmětu „Základy filozofie“, resp. v okruhu učiva „etika a morálka“ a „lidská důstojnost – spravedlnost a rovnost“ v 6. ročníku studia.

g) V rámci prevence sociálně nežádoucích jevů připravit vlastní lektorský sbor, pedagogický sbor vojenských škol a velitelský sbor výcvikových zařízení na vzdělávání profesionálů

v problematice dodržování lidských práv se zaměřením na začlenění romské komunity do společnosti, konkrétně do armádního prostředí.

Vzdělávání lektorského a pedagogického sboru v problematice dodržování lidských práv se zaměřením na začlenění romské komunity do společnosti, včetně armádního prostředí, probíhá v rámci prevence sociálně nežádoucích jevů (dále jen P-SNJ). V akademickém roce 2006/2007 pokračoval při UO v Brně třísemestrální kurz „Lektor SNJ“, který byl zakončen obhajobou závěrečných prací – kurs ukončilo 15 absolventů. Další cyklus této přípravy pro 15 účastníků bude zahájen v březnu 2008 a ukončen v červnu 2009, kdy již bude proškolen celkem 45 lektorů. Ustavený lektorský sbor se podílel na výuce v základních, odborných a speciálních kurzech, v nichž byli frekventanti s problematikou integrace romských komunit do společnosti a do armádního prostředí seznamováni. Dále je tato tematika vyučována v programu celoživotního vzdělávání „Doplňující pedagogické studium pro pedagogy a vybrané pracovníky resortu MO“.

V primárních preventivních opatřeních byl položen důraz na vzdělávání předsedů a metodiků komisí P-SNJ, přičemž součástí jejich vzdělávání byl i blok přednášek na téma rasismu a jeho projevy ve společnosti. Celkem bylo v primární prevenci proškolen více než 400 předsedů a metodiků komisí pro P-SNJ u vojenských útvarů a zařízení.

V záměru pro letošní rok byla tato tematika zařazena do výuky v rámci nově koncipovaného „Kurzů vyšších důstojníků“. Doporučena je nabídka návštěvy a beseda v Muzeu romské kultury v Brně s cílem lépe se seznámit s romskou kulturou a dalšími informacemi o romské komunitě.

h) Ve vojenské výcvikové základně zařadit tematiku rasismu, xenofobie včetně romské problematiky do systému přípravy a vzdělávání vojenských profesionálů v oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů.

Uvedená problematika byla zařazena do tzv. základní přípravy a byla promítnuta v přednášce k P-SNJ „Problematika kvality života vojenského profesionála a hlavní sociálně nežádoucí jevy ve společnosti a AČR“. V programech tzv. odborné přípravy a speciální přípravy byla součástí přednášek „Kvalita života vojenského profesionála“ a „Agresivita a poruchy vztahů“. Tematika rasismu a xenofobie, včetně romské problematiky, byla v průběhu roku 2007 zařazována i do programů besed a přednášek s vojáky z povolání s cílem těmto nežádoucím jevům předcházet.

Pro vojáky v základním výcviku byl zpracován a distribuován soubor základních informací z této oblasti tzv. „Manuál prevence sociálně nežádoucích jevů“.

V průběhu měsíce prosince 2007 se oddělení podpory kvality života při Zabezpečovací základně ve Vyškově podílelo na organizačním zajištění festivalu romských skupin ROMAFEST, který se uskutečnil v měsíci lednu 2008 a byl určen pro příslušníky posádky Vyškov.

ch) V případě výskytu sociálně nežádoucích jevů (rasismus, xenofobie) provést odborné zaměstnání (školení) personálu prostřednictvím vlastního lektorského sboru s důrazem na rovnocenné partnerství, nezbytnost tolerance a opuštění předsudků a stereotypů ve vnímání romské komunity, jejích tradic a kultury.

V případě výskytu takového jednání jsou metodici P-SNJ a lektorský sbor P-SNJ připraveni navrhnout formy a metody vedoucí k nápravě.

i) Provádět rozbor konkrétně řešených případů týkajících se rasových projevů mezi majoritním vojenským i civilním personálem a členy romské komunity v AČR. S výsledky rozboru seznámit NMO-P.

Vojenská policie se v hodnoceném období zaměřila především na prevenci. Tematiku rasismu a xenofobie zařadila do programů besed a přednášek určených nově příchozím vojákům a vojákyním. Za tímto účelem úzce spolupracovala s velitelskými orgány, komisemi pro prevenci sociálně nežádoucích jevů a pracovníky IMO.

Z hlediska represivní činnosti je důležité uvést, že projevy rasismu a xenofobie se v AČR vyskytovaly v minulosti ojediněle.

V hodnoceném období byl však zaznamenán jeden případ, který lze zařadit pod skutkovou podstatu trestných činů s rasovým podtextem, kterého se dopustili dva vojáci z povolání v civilním prostředí a mimo službu. Provedeným šetřením VP byly u těchto dvou vojáků zjištěny okolnosti odůvodňující zahájení úkonů trestního řízení s podezřením ze spáchání trestného činu podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka dle ustanovení § 260 trestního zákona.

V souvislosti s výskytem tohoto negativního jevu provedou příslušníci VP v roce 2008 ve zvýšené míře další besedy a přednášky s velitelskými orgány.

j) Zpracovávat souhrnnou zprávu (zobecnění) o kontrolních poznatcích týkajících se příslušníků romské komunity a jejich začlenění do vojenského prostředí a vyhodnocovat případy porušování lidských práv z důvodu rasy nebo etnické příslušnosti. S vyhodnocením seznámit náměstkyni ministra obrany pro personalistiku.

Problematikou lidských práv a její kontrolou, včetně problémů rasismu a xenofobie se zabývá IMO jako nejvyšší a nezávislý kontrolní orgán. Zde působí hlavní inspektor ochrany lidských práv, do jehož působnosti náleží sledování a případné detekování problematiky extremismu, rasismu, xenofobie. Na hlavního inspektora se mohou obracet všichni zaměstnanci se stížnostmi na závažné porušení lidských práv a svobod, tedy i v důsledku rasové diskriminace. Za hodnocené období nebyly, stejně jako v minulých letech, ze strany hlavního inspektora zaznamenány žádné stížnosti, kterými se jak vojáci z povolání tak občanskí zaměstnanci domáhali ochrany svých práv z důvodu rasové diskriminace nebo xenofobie. Stejně tak cíleně vedená šetření i neformální rozhovory s příslušníky a zaměstnanci kontrolovaných subjektů nenasvědčují případnému porušování jejich práv z důvodu rasy nebo barvy pleti.

k) Zařazovat do kontinuálního výzkumu mezi vojenskými profesionály romskou problematiku a otázky zjišťující latentní rasismus.

Otázky týkající se romské problematiky a otázky zjišťující latentní rasismus byly zařazovány do kontinuálního výzkumu „Vojenský profesionál“ od r. 1998, vždy ve dvouletých intervalech, naposledy v roce 2004. V současné době jsou rizikové faktory, které mohou působit negativně na chování lidí v armádním prostředí, zkoumány v rámci dílčího úkolu výzkumného záměru Fakulty ekonomiky a managementu UK v Brně.

l) Při nápravě či odstraňování případných negativních jevů spojených s rasovou diskriminací spolupracovat i s romskými poradci a krajskými koordinátory, nevládními organizacemi a sdruženími a odborovými organizacemi, které působí v rezortu MO.

Vzhledem k tomu, že v Moravské Třebové žije poměrně početná romská komunita, se kterou přicházejí do kontaktu na veřejnosti zaměstnanci i žáci VSS a VOŠ MO, navázalo vedení školy spolupráci s kurátorem a pracovníkem pro otázky romské menšiny již v roce 2002. V posledních letech však k žádnému konfliktu ani názorovému střetu nedošlo.

Spolupráce byla navázána mezi vedením VK a romskou poradkyní a koordinátorkou při Městském úřadu v Roudnici nad Labem.

m) Podílet se na činnosti mezirezortních orgánů zaměřených na oblast lidských práv, zejména Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity a Rady vlády pro lidská práva.

Na činnosti Rady vlády pro záležitosti romské komunity se podílel náměstek ministryně obrany a na činnosti Rady vlády pro lidská práva hlavní inspektor ochrany lidských práv. Resort MO má trvalé zastoupení i ve výborech Rady vlády pro lidská práva (Výbor proti mučení a Výbor pro odstranění všech forem diskriminace žen).

n) Při řešení problematiky romské populace v AČR spolupracovat s jinými resorty, zejména s Ministerstvem vnitra a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Resort MO má zástupkyni v Komisi pro boj s extremismem, rasismem a xenofobií, která pracuje při odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra. Komise úzce spolupracovala s Úřadem vlády – Radou vlády pro lidská práva. V rámci činnosti této komise probíhala spolupráce s ostatními resorty.

§ *průběžně plněno*

8.3. Usnesením vlády ČR č. 90/2004 bylo ministru obrany uloženo:

1.1 plnit Závěrečná doporučení Výboru pro odstraňování rasové diskriminace (dále jen „Výbor“), uvedená v příloze č. 1 tohoto usnesení (dále jen „Doporučení“) tak, jak je uvedeno v příloze č. 2 tohoto usnesení

Zpracováním „Koncepce prevence sociálně nežádoucích jevů na období 2005-2009“ zveřejněné ve Věstníku MO, vydáním rozkazu ministra obrany č. 20 z 15. srpna 2005 „Prevence sociálně nežádoucích jevů“ a schválením již zmiňovaného úkolového listu ministra obrany byla závěrečná doporučení Výboru pro odstraňování rasové diskriminace v resortu Ministerstva obrany splněna. Informace o těchto přijatých opatřeních a o způsobu jejich plnění byla předložena zmocněnci vlády pro lidská práva.

Toto usnesení vlády je pro Ministerstvo obrany již neaktuální a navrhuje jeho zrušení (uvedeno již v informaci týkající se hodnocení roku 2006 - dle vašeho požadavku č. j. 00139/07-KRP z 8. 1. 2007).

§ *splněno, bude zrušeno*

9. Ministerstvo zahraničních věcí

9.1. Usnesením vlády ČR č. 720/1999 bylo ministru zahraničních věcí uloženo:

6) V rámci jednání na mezinárodní úrovni zajišťovat dostatečnou informovanost zahraničních partnerů o opatřeních přijímaných vládou, MV a Policií ČR k postihu rasově, národnostně či jinakextremisticky motivované trestné činnosti a o snaze eliminovat veškeré projevy rasové diskriminace ve společnosti -, termín – průběžně

Ministr zahraničních věcí i zastupitelské úřady ČR v zahraničí stejně jako v minulých letech informovali v rámci průběžného plnění úkolu, uloženého usnesením vlády č. 720 ze

dne 14. července 1999, o opatřeních přijímaných v ČR k postihu rasově, národnostně či jinak extremisticky motivované trestné činnosti a o snaze eliminovat veškeré projevy rasové diskriminace ve společnosti.

Ministerstvo zahraničních věcí se každoročně podílí na tvorbě následujících zpráv: *Zpráva o stavu lidských práv v ČR, Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR a Zpráva o stavu romských komunit*. Dále pak aktivně sleduje vývoj zahraniční extremistické scény a připravuje podklady k *Informaci o problematice extremismu na území ČR*. Zastupitelské úřady k tomuto tématu zpracovávají každoročně informační materiál, který slouží mimo jiné také jako cenný zdroj informací pro policii ČR.

§ *průběžně plněno*

10. Ministerstvo zdravotnictví

10.1. Usnesením vlády ČR č. 564/2005 bylo ministru zdravotnictví uloženo:

3. ministryni školství, mládeže a tělovýchovy, místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí a ministru zdravotnictví průběžně realizovat společné programy a opatření resortu školství, sociálních věcí a resortu zdravotnictví, které budou působit na rodiče dětí ze sociálně znevýhodňujícího prostředí, aby převzali větší zodpovědnosti za rozvoj dětí v období před nástupem do povinné školní docházky a předškolní přípravou dětí se odpovědně zabývali, a o výsledcích těchto opatření informovat vládu do 28. března 2008.

Ministerstvu zdravotnictví není zatím znám žádný společný program MZ, MŠMT a MPSV, nicméně řada aktivit v této oblasti již aktivně probíhá:

MZ úzce spolupracuje s MŠMT, a to zvl. v rámci plnění úkolů vyplývajících z Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže (viz další aktivity resortu) a s MPSV zvl. v rámci plnění úkolů vyplývajících z Koncepce péče o ohrožené děti a děti žijící mimo vlastní rodinu.

MZ v roce 2007 také pokračovalo ve finanční podpoře projektů v rámci dotačních preventivních programů. MZ v daném období kupř. podpořilo projekty v rámci dotačního programu „Národní program zdraví – projekty podpory zdraví“. Každý projekt podpory zdraví je zaměřen buď komplexně na výchovu ke zdravému životnímu stylu nebo se specializuje pouze na některou z jeho dimenzí. MZ rovněž kupř. poskytlo v rámci „Programu podpory občanských sdružení a humanitárních organizací“ finanční podporu na projekty, které souvisí s problematikou sociální prevence.

Ze strany MZ nebyly dodány potřebné informace.

10.2. Usnesením č. 1573/05 bylo ministru zdravotnictví uloženo:

8.1. Vyhodnotit závěry pilotního projektu „Sastipen ČR – zdravotně sociální pomocníci ve vyloučených lokalitách“, uskutečňovaného organizací DRROM, romské středisko, a na jejich základě navrhnout případnou modifikaci zajištění zdravotně sociálního pomocníka a předložit vládě informaci - termín – 30.6.2008

Projekt "Zdravotně sociální pomocníci ve vyloučených lokalitách (SASTIPEN ČR)" je realizován od 2. 9. 2005. Nositelem a realizátorem projektu je Drom, romské středisko a projekt je financován z Operačního programu Rozvoje lidských zdrojů Evropského sociálního fondu. Projekt má celorepublikovou působnost, je realizován v 7 krajích ČR.

Cílem projektu je vytvoření a otestování sítě zdravotních sociálních pomocníků pro Romy ohrožené sociální exkluzí zejména v oblasti zdraví. Role těchto pomocníků spočívá v aktivním vyhledávání osob či skupin, u nichž hrozí ohrožení zdraví, ať už v důsledku rizikového chování, nedostatku informací či nedostupnosti zdravotní péče apod. a nabídce a realizace pomoci, která má charakter sociální služby obsahuje:

- zprostředkování základních informací z oblasti zdravotní prevence, péče o vlastní zdraví a práva povinností v poskytování zdravotní péče
- pomoc s kontaktováním a komunikací s institucemi poskytujícími zdravotní péči a služby
- pomoc se získáváním základní dokumentace potřebné k využívání zdravotní péče a služeb
- asistence při využívání zdravotní péče a služeb
- pomoc a asistence při léčbě onemocnění

Činnost zdravotně sociálních pomocníků započala v lednu 2005, v současné době působí v terénu 18 pomocnic, které evidují celkem 600 klientů.

Projekt je v současné době vyhodnocován a dle jejich závěrů se v souladu s termínem úkolu do 30.6.2008 připraví informaci o projektu do vlády.

§ *průběžně plněno*

Další aktivity resortu

V rámci programu prevence kriminality MZ v roce 2006 finančně podpořilo projekt "Podpora duševního zdraví dětí změnou a rozvojem jejich mentálně hygienických návyků". Projekt se zaměřuje na mentální zdraví dětí a mládeže, a to od předškolního věku. Cílem projektu je vytvoření programu podporujícího zdravý vývoj dětí a mládeže změnou a rozvojem jejich mentálně hygienických návyků - formou asertivity, strategie řešení konfliktů a sociální komunikace. Předložený projekt tak v širokém měřítku napomáhá prevenci nežádoucích sociálně-patologických jevů a syndromu rizikového chování u dětí a mládeže.

Projekt souvisí nejen s plněním úkolu Č. 2.8. usnesení vlády č. 794, ale rovněž s plněním úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 393 ze dne 28.4.2004 o Strategii prevence kriminality na léta 2004-2007, usnesení vlády č. 957 ze dne 20.7.2005 o Národní strategii boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v ČR na léta 2005-2007, usnesení vlády č. 698 ze dne 12.7.2000 o Národním plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu vykořisťování dětí, usnesení vlády č. 343 ke Koncepci státní politiky pro oblast dětí a mládeže do roku 2007 ze dne 7.dubna, usnesení vlády č. 1046 ze dne 30.10.2002 k Dlouhodobému programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (v rámci cíle č. 4. prevence rizikového chování dětí a mládeže). Projekt rovněž úzce souvisí s plněním WHO programu "Zdravé životní prostředí pro děti - CEHAPE", ve kterém prevence násilí dětí a násilí na dětech a posilování mentálního zdraví dětí patří mezi priority.

11. Ministerstvo financí

Ministerstvu financí nebyl udělen během roku 2007 žádný úkol. Všechny úkoly staršího data byly ze strany Ministerstva financí již splněny.

12. Ministerstvo pro místní rozvoj

12.1. Usnesením č. 599/2000 bylo ministru pro místní rozvoj uloženo:

12.1.1.

a) průběžně ve spolupráci s 1. místopředsedou vlády a ministrem práce a sociálních věcí zpracovat v souladu s Konceptí bytové politiky s využitím zahraničních zkušeností koncepci podpory levného bydlení pro rodiny ze znevýhodňujícího sociokulturního prostředí.

Již od roku 2004 žádá Odbor bytové politiky Ministerstva pro místní rozvoj opakovaně o zrušení tohoto úkolu. Od roku 2003 totiž probíhala realizace dvou programů na podporu bydlení zaměřených na domácnosti, které se nemohou finančně podílet na pořízení bytu, případně jsou ještě navíc znevýhodněné ze zdravotních či sociálních důvodů. Ministerstvo proto považuje tento úkol za splněný.

1. Cílem podprogramu Podpora výstavby nájemních bytů je výstavba nájemních bytů ve vlastnictví obcí, které jsou určené pro příjmově vymezené skupiny domácností, u nichž lze předpokládat, že nejsou schopné finančně participovat na pořízení bydlení. Program neumožňuje obcím sdružovat finanční prostředky s jinou osobou ani pozdější převedení bytu do vlastnictví nájemcům. Program jednoznačně slouží pro výstavbu nájemních bytů pro sociálně slabší rodiny. Od roku 2006 je poskytována tato dotace na výstavbu nájemních bytů pro nízkopříjmové domácnosti za stejných podmínek pouze ze Státního fondu rozvoje bydlení, a to podle nařízení vlády č. 146/2003 Sb. Podle vyžádané informace v roce 2007 poskytl Státní fond rozvoje bydlení dotace na výstavbu nájemních bytů pro příjmově vymezené osoby celkem na 159 projektů ve 137 obcích a městech. Podpořil tak vznik 1 376 nových nájemních bytů, celkový objem dotačních prostředků činil 798 mil. Kč.

2. Cílem podprogramu Podpora výstavby podporovaných bytů je výstavba nájemních bytů ve vlastnictví obcí nebo dobrovolných svazků obcí pro osoby, které jsou znevýhodněny v přístupu k bydlení nejen příjmově, ale také z dalších důvodů (např. zdravotní stav, věk, nepříznivé sociální či životní okolnosti atd.) a jsou tak ve větší míře ohroženy sociálním vyloučením. Poskytnutí dotace je podmíněno zajištěním sociálních služeb. Program pro rok 2007 vymezuje tři dotační tituly:

- a) chráněné byty - pro osoby se zdravotními problémy,
- b) byty na půl cesty - pro osoby a domácnosti se sociálními handicap, které žijí konfliktním způsobem života
- c) vstupní byty - pro osoby, které ani za využití všech stávajících nástrojů sociální a bytové politiky nemají přístup k bydlení.

Počet bytů podle jednotlivých dotačních titulů, na jejichž výstavbu poskytlo Ministerstvo pro místní rozvoj finanční prostředky v roce 2007 uvádí tabulka:

rok	dotičný titul	počet zahájených bytů v daném roce ^[1]	celkové finanční prostředky na zahájené byty v mil. Kč ^[2]	finanční prostředky uvolněné v daném roce v mil. Kč ^[3]
2007	celkem	109	51,820	51,820
	Podporované byty	94	44,170	44,170
	Byty na půl cesty	13	7,150	7,150
	Vstupní byty	2	0,500	0,500

^[1] Počet bytů, jejichž výstavba byla zahájena v daném roce

^[2] Celková výše dotace na byty zahájené v daném roce, která je uvedena v Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce

^[3] Částky skutečně v daném roce uvolněné na akce zahajované, rozestavěné a dokončované.

Nápadně nízký počet podporovaných bytů, na jejichž výstavbu byla poskytnuta dotace v roce 2007 oproti předchozím letům, je způsoben skutečností, že od roku 2007 je výše podpory limitována. Je poskytována, v souladu s předpisem Evropských společenství, podle pravidla „de minimis“, které omezuje výši veřejné podpory tak, aby nenarušovala hospodářskou soutěž (Nařízení komise Evropských společenství č. 1998/2006 o použití článků 87, 88 Smlouvy na podporu de minimis).

§ *průběžně plněno, plnění úkolu nebude nadále sledováno*

12.1.2.

e) průběžně zařazovat výzkum romské problematiky mezi významné výzkumy resortu

V období 2007 – 2011 jsou v rámci gesce MMR řešeny výzkumné projekty programu WD – Výzkum pro řešení regionálních disparit. Výzkumem jsou řešeny v obecné poloze otázky problematičného vývoje některých regionů České republiky a to ve smyslu zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje bez specifikace na problematiku etnického rozvoje. Zákon č. 248/2000 Sb. ukládá přispívat k celkovému rozvoji regionu se zřetelem na podporu zavádění nových technologií a inovací a posilovat kapacitu výzkumu a vývoje tam, kde je to pro rozvoj nutné.

Ze strany MMR nebyly dodány potřebné informace.

12.2. Usnesením č. 607/2004 vláda uložila ministru pro místní rozvoj:

písmeno a) podporovat v rámci Společného regionálního operačního programu ČR na léta 2004-2006 projekty zaměřené na revitalizaci lokalit obývaných skupinami ohrožených sociální exkluzí

Řídící orgán Společného regionálního operačního programu (ŘO SROP) se v rámci své činnosti aktivně věnuje problematice týkající se integrace romských komunit.

V rámci SROP opatření 3.2 Podpora sociální integrace v regionech financovaného z Evropského sociálního fondu, je romská menšina jednou z cílových skupin a ŘO SROP pravidelně monitoruje projekty s romskou problematikou, které jsou v rámci tohoto opatření předkládány a realizovány. Jelikož se ukázalo, že romské organizace nebo jiné neziskové organizace zaměřené na Romy, které by byly vhodnými příjemci dotace, často nemají dostatek vědomostí a zkušeností s řízením projektů spolufinancovaných z prostředků Evropské unie a často ani odvalu se o získání dotace ucházet, je vhodné věnovat jim zvýšenou pozornost. V roce 2007 proto pokračovala spolupráce s expertkou na romskou problematiku z Komunitního centra Chánov, která působila jako poradce pro žadatele o dotaci v této oblasti.

Jelikož byly na počátku roku 2007 vyhlášeny již poslední výzvy k předkládání projektů, ŘO SROP se zaměřil především na monitoring a vyhodnocování realizace projektů s romskou problematikou v rámci SROP. Zástupci ŘO SROP jsou členy Pracovní skupiny pro záležitosti romských komunit v rámci ESF při MPSV, kde jsou zastoupeny instituce zainteresované v této oblasti. Na pravidelných schůzkách dochází k vyhodnocování situace projektů s romskou problematikou předkládaných a realizovaných v jednotlivých operačních programech a výměně zkušeností mezi účastníky. V polovině roku 2007 proběhla příprava a sběr podkladů pro evaluaci všech projektů zaměřených na integraci Romů, vyhodnocení nejčastějších témat projektů, výše finanční podpory, případných neúspěchů při hodnocení apod. Evaluace bude zadána externě formou dodávky.

§ *průběžně plněno*

12.3.

12.3.1.

Usnesením vlády ČR č. 1573/05 byly ministru pro místní rozvoj uloženy tyto úkoly:

3.1. S využitím prostředků evropských strukturálních fondů a národních nástrojů odstraňovat a zamezovat dalšímu šíření sociálního vyloučení v romských komunitách, termín – průběžně.

Počínaje rokem 2004 byly z MMR prostřednictvím rozpočtového opatření přesunuty finanční zdroje na řešení problematiky venkova na krajskou úroveň. V návaznosti na tento krok jsou možnosti podpory uvedené problematiky ze strany našeho odboru velmi omezené. Zároveň pro nové plánovací období EU (2007-2013) byly v rámci Strukturálních fondů schváleny Regionální operační programy a jednotlivé NUTS II obdrží přímo finanční prostředky pro řešení problémů jednotlivých krajů.

Ze strany MMR nebyly dodány potřebné informace.

12.3.2.

5.5. Na podporu podnikání na úrovni příslušných regionů zavádět regionální systémy, které by mohly přispět ke zvýšené zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce,

termín – 31.12.2007.

V roce 2007 byly ze strany MMR naposledy financovány projekty programu 217 116 Program podpory podnikatelských subjektů na území NUTS II SZ a MSK. Podle pravidel pro tento program byl podporován rozvoj podnikání v postižených regionech vymezených usnesením vlády č. 560 ze 17. května 2006 o Strategii regionálního rozvoje ČR a navazujícím usnesením vlády ze dne 3. července 2006 č. 829 o přechodné podpoře hospodářsky slabých regionů do roku 2008 .

Pro rok 2008 program již nebyl otevřen a to z důvodu nedostatku finančních prostředků v rozpočtu MMR. V tomto případě je, ale nutné přijmout závěr, že omezování nebo dokonce zastavení poskytování podpory jde přímo proti deklarovaným snahám o integraci romských komunit do společnosti.

Je nepopíratelnou skutečností, že se jedná o společenskou skupinu, která má jen omezený přístup ke startovacímu kapitálu do založení nebo do rozvoje podnikatelských aktivit. Pokud vůbec nějaký má. Místo omezování podpory by proto byl racionální opačný přístup. To znamená posílit prostředky určené na podporu a cíleně je alokovat do oblastí, kde je reálný předpoklad jejich optimálního využití.

§ *průběžně plněno*

12.3.3.

6.3. Vypracovat manuál pro obce a města (včetně modelového případu) o možnostech využití dotačních programů Ministerstva pro místní rozvoj pro likvidaci sociálně a prostorově vyloučených ghett, termín – 31.12. 2006.

V roce 2006 byla Ústavem územního rozvoje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj zpracována informační brožura, která shrnuje dosavadní zkušenosti z realizace projektů výstavby bytů na půl cesty a vstupních bytů z let 2003 – 2005. Hlavním cílem tohoto informačního materiálu je snaha o zaměření pozornosti obcí na problematiku sociální integrace a na prevenci ztráty bydlení, kterému lze předcházet prostřednictvím podporovaných bytů. Tato brožura byla začátkem roku 2007 distribuována na obce.

§ *splněno*

12.4.4.

6.4. Vytvořit koncept a systém sociálního bydlení včetně legislativní úpravy a investiční podpory, termín – 31.12. 2008

Úkol je plněn prostřednictvím Programového cíle vlády 07.29. „Zpřesnit definici a vymezení podpor v oblasti sociálního bydlení a rozšíření finanční podpory obcí v oblasti bydlení s důrazem na odpovědnost obcí“.

V září byla ustavena pracovní skupina složená ze zástupců všech spolupracujících resortů a dalších prizvaných účastníků. Členy pracovní skupiny k sociálnímu bydlení jsou zástupci

MPSV, MV, MF a MVLP, dále byli přizváni zástupci Kanceláře veřejného ochránce práv a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. V návaznosti na programový cíl vlády je v legislativním plánu prací stanoven úkol: příprava zákona o sociálním bydlení.

Dne 1. listopadu 2007 vešla v platnost závazná metodika hodnocení dopadů regulace, která se vztahuje na všechny připravované i novelizované právní předpisy. V současné době je proto zpracováváno, v souladu s touto metodikou, několik variant, které se musí vyhodnotit podle závazné metodiky a předložit nově ustavenému Grémiu.

§ *průběžně plněno*

§

13. Ministerstvo spravedlnosti

13.1.

Usnesením vlády ČR č. 720/1999, bod 7 bylo ministru spravedlnosti uloženo:

Průběžně sledovat vyřizování trestních věcí s extremistickým podtextem soudy z hlediska rychlosti a plynulosti řízení

Ministerstvo spravedlnosti vyřizování věcí s extrémistickým podtextem věnuje pozornost v rámci prověřkové činnosti soudů vykonávané trestním oddělením odboru dohledu a stížností, přičemž bylo zjištěno, že počet trestných činů s rasovým podtextem v posledním období stagnuje, či dokonce klesá, neboť z přehledu o pravomocně odsouzených osobách z důvodu rasové nesnášenlivosti došlo k poklesu o 62 osob odsouzených oproti roku 2006, kdy bylo odsouzeno celkem 217 osob oproti roku 2007, kdy bylo odsouzeno celkem 155 osob. Paušální sledování všech takovýchto trestních věcí, které mělo opodstatnění v době zvýšeného výskytu této trestní činnosti, tak není v současné době účelné. V rámci činnosti zdejšího úřadu se v tomto směru mnohem více osvědčuje sledování délky řízení v konkrétním případě buď na základě podnětu poškozeného, nebo na základě podnětu různých nevládních organizací, zabývajících se ochranou lidských práv. Takové podněty zpravidla konkrétně poukazují na možné prodlevy při vyřizování věcí tohoto druhu a umožňují tak přijmout efektivnější opatření k nápravě v rámci státní správy justice, než v případě neadresného paušálního sledování. Vzhledem k těmto argumentům opětovně jako již v předešlém období navrhuje uvedený vládní úkol do budoucna vypustit.

§ *průběžně plněno*

13.2.

Usnesením vlády ČR č. 789/1999 bylo ministru spravedlnosti uloženo:

Bod 3 písm.a) - ukládá ministru spravedlnosti, aby zabezpečil součinnost probačních pracovníků na přípravě resocializačního programu uvedeného v bodě 4 tohoto usnesení, a aby po vypracování tohoto programu s ním seznámil soudce prostřednictvím předsedů a místopředsedů soudů jako orgánů státní správy a všechny probační pracovníky cestou metodického pokynu

a) Základní popis situace v praxi

Probační a mediační služba ČR od počátku svého působení (1.1.2001) provádí pravidelná statistická vyhodnocování činnosti středisek PMS a v jejich rámci vyhodnocuje také situaci z hlediska zapojení PMS do řešení trestních případů spojených s extremismem a rasisticky motivovanými trestnými činy. Díky své široké spolupráci s nevládními a neziskovými organizacemi rovněž podporuje a spolurealizuje i projekty, které se věnují i národnostním menšinám, např. „Mentoring v trestní justici“ tzv. romský mentor je velmi úspěšnou aktivitou ve sledované oblasti. Z dosud zjištěných údajů vyplývá, že střediska PMS v oblasti trestné činnosti spojené s extremismem evidují jen minimální počet případů: v letech 2001 – 2007 to představuje cca 0,2, - 0,3% z celkového počtu nového nápadu případů.

Z průběžných informací z praxe středisek PMS vyplývá, že pracovníci PMS s pachateli a oběťmi, (včetně příslušníků národnostních menšin) rasisticky motivovaných trestných činů pracují jednak v průběhu přípravného řízení (nejčastěji v rámci zpracování zprávy před rozhodnutím nebo v rámci institutu náhrady vazby dohledem) a dále v průběhu vykonávacího řízení v rámci výkonu obecně prospěšných prací a rovněž i dohledu. V rámci výkonu dohledu úředníci (asistenti) s pachateli tohoto typu trestné činnosti pracují individuálním způsobem, případně je zařazují do probačního nebo sociálního programu.

b) Koordinace a akreditace „neintegračních“ programů

V roce 2007 MSp ČR ve spolupráci s ředitelstvím PMS ČR mj. zrealizovalo plánované řádné akreditační řízení pro zájemce o poskytování probačních programů ve smyslu § 17 zákona č. 218/2003 Sb. V průběhu tohoto řízení byla v roce 2007 udělena 26 subjektům řádná akreditace a tyto probační programy byly zapsány do aktualizovaného seznamu probačních programů vedených MSp. Seznam těchto probačních programů je k dispozici na webových stránkách MSp. V roce 2007 bylo také MSp za spolupráce PMS připraveno a vyhlášeno už druhé kolo dotačního řízení pro účely financování těchto řádně akreditovaných probačních programů. Ze státního rozpočtu byla pro tento účel vyčleněna finanční částka ve výši 2 mil. korun. Tato částka byla rozdělena mezi celkem 20 poskytovatelů akreditovaných probačních programů. Mezi nimi jsou i takové programy, které se skupinově či individuálně zaměřují na rizikové jevy v chování a jednání pachatelů, případně určitých věkových skupin (zejména mladistvých a mladých dospělých) a v rámci těchto programů jsou pak jejich účastníci vedeni k uvědomění a odpovědnosti, stejně jako k vytvoření alternativních forem chování vůči extremistickým projevům a postojům včetně respektu vůči lidem jiné barvy pleti a etnické příslušnosti.

Jedná se zejména o motivační a učební programy zaměřené na dospělé osoby po výkonu trestu odnětí svobody nebo s podmíněným trestem odnětí svobody (v případě motivačních programů), a mladistvé pachatele trestných činů v případě učebních programů. Podskupinou v uvedených programech jsou příslušníci etnických menšin a osoby z jiného sociokulturního prostředí (Romové, cizinci žijící v ČR). Cílem projektů „Motivační a učební programy které realizuje Sdružení pro probaci a mediaci v justici (SPJ) a kde je PMS partnerem, je přispět k ekonomické a sociální (re)integraci osob s kriminální minulostí. Tj., především osob ve výkonu trestu odnětí svobody, které mohou po uplynutí poloviny trestu žádat o podmíněné propuštění, propuštěných z VTOS, podmíněně odsouzených a mladistvých pachatelů „trestných činů“. Cílem a smyslem je zvýšit šance uvedených osob nalézt a udržet si zaměstnání a vyhnout se riziku opakování trestné činnosti a zvládat život v komunitě bez konfliktu se zákonem. V rámci projektu probíhá také výběr a školení lektorů motivačních a

učebních programů včetně výběru vhodných klientů do zmíněných programů v součinnosti se středisky PMS, státními zástupci a soudci.

c) Motivační programy ZZ (Získej zaměstnání)

Cílem motivačních programů ZZ je zvýšit šanci dospělých osob s kriminální minulostí nalézt a udržet si zaměstnání, minimalizovat rizika opakování trestné činnosti pachatelů, vést je k odpovědnosti a chránit společnost. Klient je v rámci programu veden k vytvoření a osvojení si alternativních strategií chování, které mu umožní nalézt a udržet si zaměstnání a vyhnout se dalšímu kriminálnímu jednání. Dále je klient konfrontován se svým kriminálním chováním, je veden k přemýšlení nad vlastní trestnou činností. Program obsahuje 24 hodin, přičemž frekvence i délka jednotlivých setkání je přizpůsobena možností klientů obvykle se jedná o dvě hodiny týdně. Každý běh tvoří uzavřený celek, který je klient povinen absolvovat od jeho počátku do konce. V roce 2007 proběhl výcvik lektorů, proběhlo celkem 5 běhů programu. Motivační programy probíhají jak v rámci „výkonu trestu vězení“, tak i v rámci dohledových institutů, které realizuje PMS.

d) „Služba Mentor“ – systém mentoringu v trestní justici

Další činností v oblasti aktivit, které se týkají práce s menšinami, zejména romskými komunitami, je projekt „Mentoringu v trestní justici“ resp. služba Romského mentora. Projekt je realizován ve spolupráci se Sdružením pro probaci a mediaci v justici (SPJ), které je autorem a realizátorem. Od roku 2005 se Probační a mediační služba podílí na realizaci projektu formou intenzivního partnerství a spolupráce.

Projekt je zaměřen na cílovou skupinu klientů (dospělé i mladistvé) romské komunity, kteří byli odsouzeni k alternativním trestům (např. trest OPP, podmíněné odsouzení nebo propuštění s dohledem) - vytváří podmínky a rovné příležitosti pro úspěšné vykonání alternativního trestu. Mentoři jsou proškolené osoby z romské komunity, které jsou velmi důležitým mezičlánkem mezi PMS ČR a klienty díky příslušnosti ke stejnému etniku, znalosti prostředí, jazyka apod. Služba je úspěšně využívána také při uložení dohledu probačního úředníka nad dětmi mladšími 15-ti let. Další možností je uložení probačního programu jako výchovného opatření mladistvému – a to s jeho souhlasem už v rámci přípravného řízení. SPJ již službu Mentor ověřuje i pro jiné cílové skupiny v rámci trestní justice, např. pro dospělé klienty propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody.

Dosavadní praxe prokázala, že zapojení mentora vede ke zvýšení vykonatelnosti alternativních trestů a zabraňuje zbytečnému sociálnímu vyloučení z důvodu neplnění nařízeného trestu. Mentoři významně napomáhají pochopení účelu a povinností v rámci výkonu alternativních trestů a opatření, napomáhají s vyhledáváním klientů, jsou jim k dispozici i odbornými znalostmi ze sociální i právní oblasti, (které získali ve vzdělávacím kurzu akreditovaném Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy ČR jako rekvalifikační kurz), mimo jiné jsou klientům příkladem ve vedení života bez konfliktu se zákonem, navštěvují klienty v domácnostech, spolupracují s poskytovateli obecně prospěšných prací.

Díky mentorům se daří navázat kontakty s příslušníky romské minority, kde nelze předpokládat jejich dobrovolný kontakt s Probační a mediační službou a bezproblémový výkon alternativního trestu, (např. z důvodu obav z kontaktu se státní institucí, uvádění pouze

fiktivních adres apod.). Služba zohledňuje individuální potřeby klientů PMS ČR z řad romského etnika, a to zejména klientů ohrožených sociální exkluzí. Mentori velkou měrou pomáhají pracovníkům PMS ČR orientovat se v lokalitách kde žijí Romové.

Služba Romský mentor vedle pozitivních efektů jako jsou podpora, motivace a vedení romských klientů v rámci výkonu alternativních trestů nebo opatření, prevence opakování trestné činnosti a současně i sociálního vyloučení např. pomocí při hledání zaměstnání. Současně projekt přináší i výrazný efekt pro posílení postavení Romů v rámci většinové neromské společnosti a v neposlední řadě i úsporný finanční efekt související s eliminací nařízených výkonů trestů odnětí svobody v případě neplnění podmínek stanovených alternativních trestů.

Služba Mentor se osvědčila v řadě lokalit (např. České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Tábor, Jablonec nad Nisou, Ústí nad Orlicí, Beroun, Mělník, Liberec) v rámci soudních krajů ČR – ve středočeském, jihočeském, severočeském a východočeském. Ke konci roku 2007 byla služba poskytnuta pro téměř 400 klientů a v případech, které již byly ukončeny vykazuje služba Romský mentor 65% úspěšnost. (viz. www.spj.cz).

Na základě již uskutečněných projektových aktivit a na základě vyhodnocení dosavadní spolupráce se SPJ v rámci projektu „Mentoring v trestní“ justici považujeme dosavadní průběh projektu za více než úspěšný a vysoce využitelný při práci středisek PMS ČR s klienty z romské menšiny. Potvrdil se i předpoklad, že romští mentori mají výrazný „výchovný vliv“ na pachatele trestné činnosti z romské komunity s nimiž střediska PMS pracují. Zájemem PMS je tedy nejen udržet program Mentor ve stávajících lokalitách, ale spolupracovat s SPJ i v oblasti jeho rozšíření do dalších lokalit ČR. Projekt vyjádřil v loňském roce podporu i ministr spravedlnosti a na projekt velmi pozitivně reagují soudci a státní zástupci z lokalit, kde mentori působí.

V rámci dlouhodobé spolupráce s Národní Probační službou Anglie a Walesu se PMS zúčastnila jako tzv. junior partner twinningového projektu s Chorvatskem, který byl zaměřen na získávání zkušeností a přípravu nové probační služby v Chorvatsku. Česká strana realizovala pro zástupce chorvatské trestní justice studijní návštěvu v ČR a dva zástupci PMS se zúčastnili 5denní poradenské návštěvy v Chorvatsku. V rámci předávání zkušeností byl prezentován i projekt Romský mentor, který měl u chorvatských kolegů velmi pozitivní odezvu včetně jejich nevládních romských organizací. V současné době chorvatská strana zvažuje oficiální žádost, aby čeští experti pomáhali se zaváděním projektu Romský mentor přímo v Chorvatsku.

Pětileté zkušenosti s touto problematikou ukazují na určitou „neaktuálnost“ úkolu 3a tohoto usnesení, navrhuje proto jeho zrušení, neboť praxe v této oblasti ukázala cestu, která se jeví jako efektivnější. Probační a mediační služba bude i nadále shromažďovat a vyhodnocovat zkušenosti z práce s pachateli oběťmi extremisticky motivovaných trestných činů a současně usilovat o další propojení a zefektivnění spolupráce s orgány činnými v trestním řízení i dalšími subjekty, zejména sociálními službami a programy.

§ *průběžně plněno*

Usnesení vlády č. 789/99, bod 3b a usnesení vlády č. 90/2004 – plnění z hlediska státních zastupitelství:

Úvodem tohoto bloku je možno konstatovat, že i v průběhu roku 2006 (obdobná zpráva ze dne 29. ledna 2007 obsahovala statistické údaje pouze za 1. pololetí roku 2006) pokračoval trend započatý v průběhu roku 2002, znamenající nepřetržitý a ze statistického hlediska ne zcela zanedbatelný pokles podílu trestných činů spáchaných z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek, na celkovém objemu trestné činnosti, který v současné době nedosahuje ani 1 %. Oproti roku 2005 představoval tento pokles stíhaných osob u trestného činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 196 tr. zák. 35 %, u trestného činu hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení podle § 198 tr. zák. rovněž 35 %, u trestného činu ublížení podle § 221 odst. 2 písm. b) tr. zák. 39 %, u trestného činu ublížení podle § 222 odst. 2 písm. b) tr. zák. 57 % a u trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 260 tr. zák. 30 %. Pouze u trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 261 tr. zák. se v roce 2006 potvrdil trend, signalizovaný již ve zprávě z loňského roku s přihlédnutím ke statistickým ukazatelům za první pololetí roku 2006, znamenající mírný nárůst o 6,8 % oproti roku 2005. Za rok 2007, jak vyplývá ze statistických údajů, které má Nejvyšší státní zastupitelství v této době k dispozici, došlo u trestného činu hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení podle § 198 tr. zák. oproti roku 2006 k poklesu o 32,5 %, u trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 260 tr. zák. se situace oproti roku 2005 nezměnila a pokračoval nárůst u trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 261 tr. zák. (o 12 % - 9 pachatelů). Značný nárůst byl zaznamenán u trestného činu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv podle § 198a tr. zák., kdy bylo stíháno celkem 25 osob oproti 3 osobám v letech 2005 a 2006. Příčiny tohoto nárůstu budou předmětem posouzení po doručení podkladových materiálů pro zpracování zprávy o činnosti za rok 2007. Při hodnocení těchto trendů, zvláště jsou-li vyjádřeny v relativních hodnotách (procentech) však není možno nepřihlédnout k tomu, že v absolutních hodnotách jde o poměrně nízká čísla.

Kromě výše popsaného trendu vývoje lze zmínit pozitivní skutečnost vztahující se k uvedené formě kriminality. Převažují zde již zcela jednání jiného než násilného charakteru, tj. verbálního. Zdůraznit je třeba i to, že ve sledovaném období nebyl spáchán trestný čin vraždy z rasových, národnostních nebo jiných nenávistných pohnutek. Byl zaznamenán častější výskyt případů páchaní trestné činnosti prostřednictvím internetu, což ovšem nemá podstatnější dopad na platnost poznatku uváděného ve zprávě z minulých let, že trestné činy z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek převážně páchají sociálně narušené osoby, v převážné většině případů jde o osoby mladistvé, věkový průměr pachatelů je však někdy snížen i pod věkovou hranici trestní odpovědnosti. Podle sociálního složení jde převážně o pachatele s nízkým vzděláním, nízkými příjmy, bez sociálního zázemí. Většinou se jedná o méně závažné verbální či fyzické útoky často ovlivněné davovou psychózou, případně požitým alkoholem.

Skutečnost, že podíl trestných činů spáchaných z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek představuje, z pohledu statistických ukazatelů, pouze nepatrnou výseč evidované kriminality, v žádném případě neznamená, že tomuto druhu trestné činnosti není ze strany státních zástupců věnována soustavná pozornost, již také proto, že tyto, byť ojedinělé, delikty jsou prakticky vždy předmětem značné pozornosti veřejnosti i médií. Prakticky všechny úkoly, tak, jak vyplývají z usnesení vlády č. 789 ze dne 28. 7. 1999, korespondují s povinnostmi, které státním zástupcům ukládá zákon o státním zastupitelství, trestní řád a pokyn obecné povahy nejvyšší státní zástupkyně č. 4/2006, o postihu trestných

činů motivovaných národností, rasovou, politickou a náboženskou nesnášenlivostí. V průběhu roku 2007 byl ministru spravedlnosti v trestní věci tohoto druhu podán jeden podnět ke stížnosti pro porušení zákona. Nejvyšší státní zastupitelství eviduje v této agendě tři dovolání, a tři věci byly přezkoumány v režimu § 174a trestního řádu.

V průběhu roku 2006 a 2007 provádělo Nejvyšší státní zastupitelství průběžné vyhodnocení stavu prověřování podezření z trestné činnosti spáchané v souvislosti s prováděním nedobrovolných sterilizací romských žen. Jednalo se celkem o 54 případů, které byly Nejvyššímu státnímu zastupitelství signalizovány veřejným ochráncem práv. Jednalo se o dvě podání, která byla vyhodnocena jako trestní oznámení a postoupena k dalšímu opatření věcně a místně příslušným státním zastupitelstvím. Pokud jde o právní posouzení oznámených případů, v naprosté většině případů bylo podezření prověřováno z pohledu úmyslného trestného činu ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zákona, s přihlédnutím k potencionální národností (etnické) pohnutce pachatelů těchto trestných činů. V současné době je pravomocně skončeno prověřování celkem v 54 případech. Policejním orgánem bylo převážně rozhodnuto o odložení věci podle § 159a odst. 1 tr. řádu, s výjimkou dvou věcí, odložených podle § 159a odst. 2 a § 11/1b tr. řádu, tedy z důvodů promlčení.

Nejvyšší státní zástupkyně nařídila v 5 těchto pravomocně skončených věcech provedení kontroly podle § 12 odst. 3 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů. Do 31. 12. 2007 byla kontrola ukončena celkem ve čtyřech věcech, přičemž ve všech byly konstatovány závažné nedostatky v postupech policejních orgánů v průběhu prověřování věci a v rámci přijatých opatření byly dány podrobné pokyny k opětovnému prověření věci.

Pokud jde o plnění úkolů vyplývajících z bodu 9 usnesení vlády č. 90 ze dne 28. 1. 2004 - doporučení, aby vláda pokračovala v úsilí o účinnější uplatňování stávajících právních předpisů směřujících proti stálému výskytu rasově motivovaného násilí, podněcování k nenávisti i přetrvávající nesnášenlivosti a faktickou diskriminaci, pokud jde o romskou minoritu - je možno v této souvislosti odkázat na skutečnosti uvedené výše, ve vztahu k vývoji tohoto druhu trestné činnosti.

I v průběhu roku 2007 vyřizovali agendu související s danou trestnou činností v celé soustavě státního zastupitelství pověřeni specialisté a rovněž pokračovala i spolupráce s odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR, mimo jiné formou účasti státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, specialisty na uvedenou trestnou činnost, na činnosti pracovní skupiny MV ustavené k vyhodnocování pravicově extremistických hudebních produkcí.

K problematice nastíněné v bodu 11 usnesení vlády č. 90 ze dne 28. 1. 2004, naznačující existenci rasově motivovaného špatného zacházení s Romy, jejich neúčinnou ochranu a diskriminaci ze strany orgánů odpovědných za prosazování práva, především ze strany policie, včetně pochybností naznačujících, že ne všechny takové případy byly náležitě a nestranně vyšetřeny, je třeba opakovaně konstatovat, že ani v průběhu roku 2007 nezáskalo Nejvyšší státní zastupitelství žádné konkrétní poznatky, které by tyto úvahy potvrzovaly, ani poznatky, ze kterých by bylo možno dovodit nedostatečný či neobjektivní postup orgánů Inspekce ministra vnitra. Ve vztahu k doporučení Výboru pro odstranění rasové diskriminace týkající se případného začlenění tohoto orgánu pod jiný resort setrvává Nejvyšší státní zastupitelství na stanovisku prezentovaném v obdobné zprávě ze dne 2. 2. 2006 sp. zn. SL 57/2006, vycházejícím ze skutečnosti, že v těchto věcech se převážně jedná o formy trestné

činnosti, jejichž odhalení a zadokumentování mohou efektivně realizovat výlučně pracovníci s dlouholetou zkušeností z policejní práce, se znalostí prostředí a možnostmi provádět příslušné úkony směřující k odhalení a objasnění věci metodami policejní práce, za využití technického, operačního atd. zázemí, která má policejní sbor a Ministerstvo vnitra k dispozici. Míra, nestrannost a objektivnost jejich postupů je přímo závislá i na úrovni výkonu dozoru státních zástupců. Za této situace, s přihlédnutím i k faktu, že obdobná úprava je běžná i v jiných státech, se jeví realizace doporučení Výboru pro odstranění rasové diskriminace v současné době jako nepotřebná a spíše kontraproduktivní.

Výbor bere na vědomí úsilí vlády o vypracování komplexního zákona proti diskriminaci, nicméně je znepokojen obtížemi, s nimiž se tento proces setkává.

Výbor vyzývá účastnický stát, aby urychleně dovedl do konce své snahy o vypracování komplexního zákona proti diskriminaci, a poté zajistil jeho účinné prosazování. Naléhavě vyzývá účastnický stát, aby do tohoto nového zákona zapracoval definici diskriminace, kterou stanoví článek 1, odstavec 1 Úmluvy.

Návrh zákona, o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon) schválila vláda v červnu roku 2007. V současné době je vládní návrh tohoto zákona projednáván v orgánech Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (sněmovní tisk 253).

Vládní návrh tohoto zákona stanoví, která jednání jsou považována za diskriminaci. V ustanovení § 2 a § 3 je definována diskriminace přímá a nepřímá. Z definice přímé diskriminace vycházejí diskriminační důvody přímo z příslušných směrnic upravujících rovné zacházení. Přímá diskriminace nepřipouští jen obecné věcné odůvodnění rozdílného zacházení. Věcné odůvodnění je možné jen v rozsahu konkrétních výjimek ze zásady rovného zacházení, jejichž okruhy směrnice konkretizují. Nepřímá diskriminace se vyznačuje tím, že dojde k uplatnění pravidla, které se vztahuje na všechny bez rozdílu, jehož výsledkem je rozdílné zacházení, které znevýhodňuje určitou skupinu, přímo vymezenou diskriminačním důvodem a toto rozdílné zacházení není odůvodněno oprávněným účelem ani přiměřenými a nezbytnými prostředky. Návrh zákona také upravuje zvláštní případ nepřímé diskriminace z důvodu zdravotního postižení, které zohledňuje specifické potřeby osob se zdravotním postižením.

§ 2

(1) Pro účely tohoto zákona se právem na rovné zacházení rozumí právo nebýt diskriminován z důvodů, které stanoví tento zákon.

(2) Diskriminace je přímá a nepřímá. Za diskriminaci se považuje i obtěžování, sexuální obtěžování, pronásledování, pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci.

(3) Přímou diskriminací se rozumí takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru.

(4) Za diskriminaci z důvodů pohlaví se považuje i diskriminace z důvodu těhotenství nebo mateřství a z důvodu pohlavní identifikace.

(5) Diskriminací je také jednání, kdy je s osobou zacházeno méně příznivě na základě domnělého důvodu podle odstavce 3.

§ 3

(1) Nepřímou diskriminací se rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 osoba znevýhodněna oproti ostatním. Nepřímou diskriminací není, pokud toto ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.

(2) Nepřímou diskriminací z důvodu zdravotního postižení se rozumí také odmítnutí nebo opomenutí přijmout přiměřená opatření, aby měla osoba se zdravotním postižením přístup k určitému zaměstnání, k výkonu pracovní činnosti nebo funkčnímu nebo jinému postupu v zaměstnání, aby mohla využít pracovního poradenství, nebo se zúčastnit jiného odborného vzdělávání, nebo aby mohla využít služeb určených veřejnosti, ledaže by takové opatření představovalo nepřiměřené zatížení.

(3) Při rozhodování o tom, zda konkrétní opatření představuje nepřiměřené zatížení, je třeba vzít v úvahu

- a) míru užítku, kterou má osoba se zdravotním postižením z realizace opatření,
- b) finanční únosnost opatření pro fyzickou nebo právnickou osobu, která je má realizovat,
- c) dostupnost finanční a jiné pomoci k realizaci opatření a
- d) způsobilost náhradních opatření uspokojit potřeby osoby se zdravotním postižením.

(4) Za nepřiměřené zatížení se nepovažuje opatření, které je fyzická nebo právnická osoba povinna uskutečnit podle zvláštního

Výbor dále konstatuje, že účastnický stát prohlásil za trestný čin pouze aktivní účast v organizacích, které propagují rasovou diskriminaci a podněcují k ní.

Výbor naléhavě vyzývá účastnický stát, aby uvažoval o změně tohoto ustanovení a prohlásil za trestný čin jakoukoliv účast v organizacích, které propagují rasovou diskriminaci a podněcují k ní, v souladu s článkem 4, odstavcem (b) Úmluvy.

Vládní návrh nového trestního zákoníku, který byl již předložen Parlamentu ČR, nově formuluje řadu skutkových podstat nebo některé stávající precizuje. Trestný čin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 353) osnova přebírá z platného trestního zákona (§ 198a) s úpravou odstavce 3 písm. b), v kterém je aktivní účast na činnosti skupin organizací nebo sdružení, které hlásají diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou, třídní, náboženskou nebo jinou nenávist okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby a nikoli samostatnou skutkovou podstatou, jako tomu je v platné právní úpravě.

§ 353

Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

(1) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo
- b) účastní-li se aktivně takovým činem činnosti skupiny, organizace nebo sdružení, které hlásá diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou, třídní, náboženskou nebo jinou nenávist.

Výbor vítá přípravu nového zákona o právní pomoci, který usnadní obětem diskriminace přístup k soudnictví. Je však znepokojen pokračujícími zprávami o tom, že soudci v trestním řízení neradi vynášejí rozsudky označující trestné činy za rasově motivované. Výbor rovněž lituje, že nemá dostatek informací o konkrétních případech, kdy se obětem diskriminace dostalo přiměřeného odškodnění.

Výbor vyzývá účastnický stát, aby urychleně vytvořil systém právní pomoci údajným obětem rasismu. Žádá účastnický stát, aby ve své příští periodické zprávě uvedl informace o počtu osob, které využily právní pomoc, a informace o případech, kdy bylo obětem diskriminace přiznáno přiměřené odškodnění.

Zvažuje se přípravu nového zákona o bezplatné právní pomoci, který by měl být předložen do konce roku 2008. V současné době se zpracovávají materiály pro potřeby analytického odboru Ministerstva spravedlnosti, na jejichž základě bude vypracována RIA.

Ve vztahu k nedostatku informací o konkrétních případech, kdy obětem diskriminace bylo poskytnuto přiměřené odškodnění, je nutno zdůraznit, že je obtížné zjistit, kdy se o spor tohoto typu jedná. Oběť diskriminace se totiž může domáhat odškodnění na základě různých právních důvodů. Do rezortu Ministerstva spravedlnosti a to jeho odboru odškodňování by náležel zřejmě pouze případ, kdy by byla prokázána diskriminace některým státním orgánem a na jejím základě postup podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Dalšího odškodnění se však lze nepochybně domáhat i v rámci trestního stíhání a souvisejícího adhezního řízení, v rámci řízení o ochranu osobnosti a odškodnění eventuelní nemajetkové újmy ve smyslu ustanovení § 11 a následující občanského zákoníku. Tyto spory však nelze v rámci rejstříků vedených soudy odlišit od ostatních sporů o náhradu škody, které jsou vedeny před soudy.

Problematika rasové diskriminace byla součástí vzdělávacích akcí určených pro soudce a státní zástupce v roce 2007, přičemž se jednalo buď o samostatné akce věnované přímo této tématice, případně se tato oblast objevila v rámci seminářů, které nebyly explicitně zaměřeny na tuto oblast. Justiční akademie zmiňovanou problematiku zařazuje systémově do plánu výchovně vzdělávacích akcí od roku 2004. Jak vyplývá z podkladové zprávy předložené ředitelem justiční akademie, byla problematika romských otázek, rasové diskriminace, rasově motivované trestné činnosti, extremismu, boje proti xenofobii a rasismu zařazena do vzdělávání soudců, státních zástupců, přípravy justičních a právních čekatelů i v roce 2007.

V uvedeném období se uskutečnilo 6 vzdělávacích akcí, kterých se zúčastnilo více jak 550 osob. Předmětná problematika byla zařazena do vzdělávání v oblasti civilního, zejména však trestního soudnictví. Semináře nebyly specificky a explicitně zaměřeny výhradně na romskou problematiku, také proto, že by zaměření jen na určitou skupinu pachatelů nebo

poškozených mohlo být vnímáno jako diskriminující hledisko. Téma ochrany práv menšin, zranitelných skupin a tedy i téma romské problematiky bylo zařazeno do níže uvedených akcí:

Postavení poškozeného v trestním řízení, Alternativní sankce a opatření spojená s dohledem probačního úředníka, Poznatky z aplikace výkonu trestu obecně prospěšných prací, Trestná činnost mladistvých, Domácí násilí z pohledu trestního práva.

Cílovými skupinami vzdělávání byly státní zástupci, soudci, zaměstnanci Probační a mediační služby, justiční a právní čekatelé. lektory seminářů byli odborníci z řad justice a dalších institucí, MV, IKSP, zástupci nevládních organizací aj.

Do plánu výchovně vzdělávací činnosti Justiční akademie pro rok 2008 bude zmiňovaná problematika zařazena v obdobném rozsahu a členění s tím, že bude zařazena zejména do seminářů určených pro soudce k problematice trestné činnosti mládeže, kriminality mládeže a rasově motivované trestné činnosti, rasismu, rasové diskriminaci a xenofobii.

Téma ochrany práv menšin, zranitelných skupin včetně občanů romské národnosti je také součástí koncepce vzdělávacích programů v oblasti sociální prevence a prevence kriminality na léta 2008-2011.

§ *průběžně plněno*

13.3.

Usnesením vlády ČR č. 90/2004 bylo ministru spravedlnosti uloženo:

bod 1.1. *plnit Závěrečná usnesení Výboru pro odstraňování rasové diskriminace uvedená v příloze č. 1 tohoto usnesení tak, jak je uvedeno v příloze č. 2 tohoto usnesení.*

Plnění z hlediska Vězeňské služby ČR:

Vězeňská služba České republiky si je vědoma úkolu vyplývajícího z usnesení vlády č. 90/2004, kterým bylo ministru spravedlnosti uloženo „plnit Závěrečná doporučení Výboru pro odstraňování rasové diskriminace, uvedená v příloze č. 1 tohoto usnesení“. Svým komplexním přístupem s ohledem na specifika, které práce s skupinou osob umístěných ve výkonu vazby a výkonu trestu přináší, dbá na jejich důsledné naplňování.

Stejně tak jako v minulých letech, i v roce 2007 Vězeňská služba České republiky (dále jen VS ČR) neměla žádné poznatky o rasově motivovaném špatném zacházení s Romy, jejich neúčinné ochraně či diskriminaci ze strany orgánů odpovědných za prosazování práva, kterými jsou v tomto případě zamýšleni pracovníci VS ČR. V tomto výčtu jsou zahrnuti všichni zaměstnanci, tzn. vězeňská stráž, justiční stráž a občanskí zaměstnanci všech organizačních jednotek.

V rámci vnitřního monitoringu v tomto roce nebyly oznámeny ani signalizovány jakékoliv poznatky v této oblasti. Lze konstatovat, že v případě zjištění pochybení či stížnosti na takové jednání bude VS ČR reagovat bez otálení a nestranně. Toto obecně platné opatření se týká i případného pochybení v oblasti osob odpovědných za realizaci právní úpravy výkonu vazby a trestu odnětí svobody.

Jednání zúčastněných zaměstnanců v této oblasti je pravidelně sledováno i v rámci kontrolní činnosti odpovědných orgánů z řad pracovníků generálního ředitelství VS ČR či dalších orgánů pověřených k provádění kontrolních mechanismů, jimiž jsou např. dozоровý státní zástupce, ombudsman nebo některé nevládní neziskové organizace, mezi kterými je např. Český helsinský výbor.

Současně je antidiskriminační pohled uplatňován i v přístupu k zaměstnancům VS ČR, kde je naprosto nepřijatelné popírání lidských práv z důvodu rasy, národnosti či náboženského přesvědčení. Důkazem toho je zastoupení Romů jak v oblasti odborného zacházení zaměstnanců organizačních jednotek, tak i ve vyšších pracovních pozicích; např. ředitel věznice.

V rámci sociální a další odborné práce s odsouzenými a obviněnými není zacházení s nemajoritními etniky žádným způsobem označováno a vyčleňováno. Programy zacházení v jednotlivých organizačních jednotkách jsou natolik rozmanité a cílené na osoby ohrožené sociální exkluzí, že jsou schopny podchytit a podpořit individuální žádoucí potřeby a zájmy jedince. V případě výskytu rozličných etnických kultur může být aktivita zaměřena na zdůraznění a uvědomění si odlišností ve smyslu podpory jejich kulturní hodnoty. Příkladem jsou hudební, výtvarné, literární, pohybové a další skupinové aktivity. I tady je však podporována účast všech zájemců, bez ohledu na rasu, národnost, vyznání či jinou odlišnost.

Z těchto důvodů je kladen vysoký nárok na zaměstnance VS ČR a to jak v oblasti vzdělání, tak v charakteru osobnosti. Každý zájemce o zaměstnání proto po splnění veškerých nároků na odbornost a vyšší vzdělání prochází nejen detailním prověřením způsobu občanského života, ale i psychologickými testy. Nadále je pak povinností pro každého odborného zaměstnance další průběžné vzdělávání. Vysoké nároky jsou pak zúročeny mimo jiné i v tom, že tito zaměstnanci jsou schopni rasistické a nenávistné postoje odsouzených a obviněných osob podchytit a eliminovat včas. V případě podezření, s ohledem na složení kolektivu cílových osob, potlačí odborný zaměstnanec rasově motivovaný akt pomocí použití vhodných metod primární prevence už před jeho počátkem.

Pochopitelně je veškeré zacházení s vězněnými osobami praktikováno způsobem motivujícím rasovou a etnickou toleranci; naopak je podněcována schopnost brát tyto odlišnosti jako kulturní obohacení. V oblasti spolupráce s nevládními neziskovými organizacemi je kooperace obecně podporována. Z těchto organizací, které se zaměřují cíleně na romské etnikum, pokračuje i nadále spolupráce s o. s. Romodrom. Projekt tohoto sdružení je aplikován ve Věznici Vinařice a Věznici Oráčov, a to formou pravidelných návštěv klientů ve výkonu trestu a zároveň terénní sociální prací v rodinách vězňů. Program probíhá již od roku 2003. Ve Věznici Vinařice pak byl v loňském roce obohacen a rozšířen o zaměstnávání odsouzených. Dřevovýroba, kterou toto sdružení zaštiťuje, probíhá přímo v prostorách poskytnutých věznicí. Jako zaměstnanci jsou upřednostňováni vězni z řad Romů, není to však konečným a jediným kritériem.

VS ČR je otevřena případné další spolupráci s některou z organizací pracujících pro Romy, nebyla však žádnou doposud nespolupracující kontaktována. I to je však jistým ukazatelem toho, že veškerá výkonná a legislativní činnost VS ČR je koncipována a praktikována takovým způsobem, aby zůstala nedotčena práva osob ve výkonu trestu odnětí svobody a ve výkonu vazby zaručená Ústavou a Listinou základních práv a svobod.

§ *průběžně plněno*

§

14. Zmocněnec vlády pro lidská práva

14.1.

Usnesením vlády ČR č. 599/2000 bylo ZLP uloženo:

d) evidovat výzkumné úkoly resortů, i ostatních institucí v oblasti romské problematiky, včetně jejich anotací tak, aby nedocházelo k duplicitě zadávaných úkolů, ale naopak k využívání a přehledu již získaných výsledků, termín -průběžně

Výzkumné úkoly evidují pracovníci kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské komunity a jejich výsledky využívají ke zpracování souhrnných zpráv o stavu romských komunit v České republice.

§ *průběžně plněno*

14.2.

Usnesením vlády ČR č. 994/2000 bylo ZLP uloženo:

a) zajišťovat ve spolupráci s ministrem školství, mládeže a tělovýchovy distribuci státem subvencovaných romských časopisů do veřejných knihoven, krajských pedagogických center a škol s větším počtem romských žáků a studentů tak, aby byly přístupné širokému okruhu zájemců o tuto tematiku, průběžně

Časopisy byly v roce 2007 distribuovány do pedagogických center a do vybraných škol přímo vydavateli. Vydávání časopisů je subvencováno z grantů Ministerstva kultury.

§ *průběžně plněno*

Úkoly pro místopředsedu vlády a ministra spravedlnosti, které vzhledem k institucionálním změnám přešly do gesce zmocněnce pro lidská práva vlády ČR:

Usnesením vlády ČR č. 1573/2005 byly místopředsedovi vlády a ministru spravedlnosti uloženy tyto úkoly:

1.4. Navrhnout a implementovat systém koordinace a evaluace dotační politiky státu v oblasti integrace romských komunit s cílem vytvoření vnitřního a vnějšího informačního kanálu o poskytnutých dotacích.

Tento úkol je realizován prostřednictvím Dotačního výboru Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity. Dle článku 2. Statutu Výboru

(3) připravuje systém koordinace a evaluace dotační politiky státu v oblasti integrace romských komunit s cílem vytvoření vnitřního a vnějšího informačního kanálu o poskytnutých dotacích

(4) Výbor přítom zejména:

- a) sleduje využívání finančních prostředků, které byly rozděleny v rámci dotačních programů cílených na podporu projektů integrace příslušníků romských komunit
- b) navrhuje opatření k odstranění zjištěných nedostatků
- c) komunikuje a spolupracuje s ústředními orgány státní správy
- d) sleduje naplňování metodiky dotačních programů
- e) informuje Radu o své činnosti a předkládá jí návrhy na opatření"

Kancelář Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity v roce 2007 navázala na práci dotačního výboru.

§ *průběžně plněno*

15. Závěr

Jak plyne z předložených informací jednotlivých resortů uložené úkoly jsou buďto plněny průběžně nebo splněny. U některých úkolů nelze posoudit stav jejich plnění z důvodů poskytnutí nedostatečných informací jednotlivými resorty.

Reálný dopad naplňovaných úkolů na život Romů v ČR je pak podrobně popsán ve Zprávě o stavu romských komunit za rok 2007.